

ყველაფერი პირველი თქვენი საკროსვორდო რეიზინგი

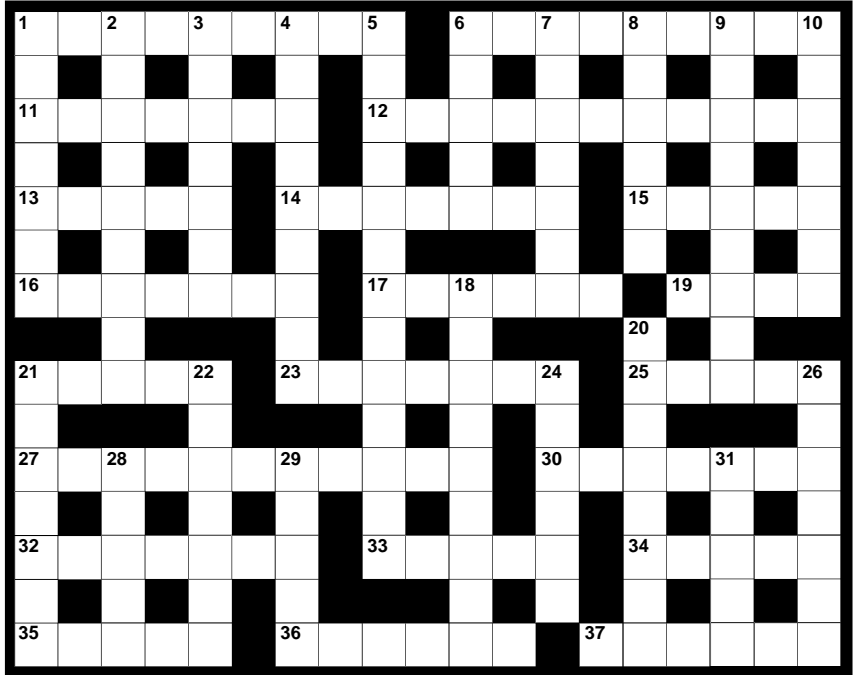
20

კოქტეილი

კოქტეილი პირველად მოხსენიებულ იქნა ამერიკულ პერიოდულ გამოცემაში The Balance. 1806 წლის 13 მაისს: „კოქტეილი არის სტიმულის მომცემი ალკოჰოლური სასმელის სახესხვაობა, რაც შედგება თავად ალკოჰოლის, შაქრის, წყლისა და მწარე წვეთებისაგან, რასაც, ჩვეულებრივ, bittered ჰქვია და შესანიშნავ საპურნალო საშუალებად ითვლება“.

თავად სახელის წარმოშობასთან კი რამოდენიმე ამბავია დაკავშირებული, თუმცა ყველაზე სარწმუნოა ამერიკელი ჯოზეფ ნათან კინის ვერსია (...იგი გახლავთ ავტორი პოპულარული წიგნისა Famous First Facts), რომლის თანახმადაც პირველი ე.წ. „კოქტეილი“ მოამზადა ბარმენმა ქალბატონმა ბეტსი ფლანგანმა ნიუ-ჯერსის შტატში 1776 წელს. მისი ბარი ფრინველის კუდის ფრთებით (ინგლ. tails) ყოფილა მორთული; ერთ დღეს ვიღაც ლოთის მოუთხოვია - „ამ მაღლის ფრთებით (cocktails) შემომკეო ჭიქა“ და მისი ფლანგანსაც არ დაზარებია ამ მოთხოვნის შესრულება.

პირველი წიგნი კოქტეილების მომზადების შესახებ იყო „ბონ ვივანტის გზამკვლევი ანუ როგორ გაგვამავთ სასმელები“ (Bon Vivant's Guide or How to Mix Drinks) ნიუ-იორკი, 1862 წ.

21

გაკვიტალ-ფოუ

ეს კოპულარული გელათიამაგი, რომელსაც პრაქტიკულად ყველა ქვეყანაში თავისი ანალოგი გააჩნია, **პირველად გამოჩნდა** დიდ ბრიტანეთში ბი-ბი-სი-ს არხზე 1938 წლის 31 მაისს სახელწოდებით Spelling Bee.

22

ქიმფენდა

საომის განმედილის აგვარაი მეთოდი პირველად აღმოაჩინა მიშელ ეოლი-ბელინმა პარიზში, მაშინ, როცა 1849 წლის ერთ მშვენიერ დღეს, მან სამელნე შემთხვევით ახლადგარეცხილ სუფრაზე დააპირქვა-ვა...

ცდილობდა რა ცოლის მოსვლამდე ლაქის ამოკვანას უოლი ბელინმა შენიშნა, რომ სუფრის ის ადგილები, სადაც მან სპირტი დააწვეთა, სხვაზე მეტად დაუმორჩილა ვაშლს; მცირე ხნის ექსპერიმენტების შემდეგ ამ კაცმა გადაწყვიტა თავისი საწარმო nettoyage a sec (მშრალი წმენდა) გაეფართოებინა და ახალი მეთოდებით დაიწყო მუშაობა. უოლი-ბელინი ტანსაცმელს შლიდა და ნაწილ-ნაწილ ათავსებდა საგანებო ხსნარში, რასაც თავად კამფენს უწოდებდა. შემდეგ იგი ჯავრისით წმენდდა ქსოვილს, კვლავ ასველებდა, ამრობდა და ხელახლა კერავდა

თარ.	პ.
1	1
6	2
11	3
12	4
13	5
14	6
15	7
16	8
17	9
19	10
21	18
23	20
25	21
27	22
30	24
32	26
33	28
34	29
35	31
36	
37	

თარაზულად: 1. გვიანდელი შუა საუკუნეების დიდი ექსანელი მხატვარი (5). 6. ფილმი კერკ დუგლასისა და გონი კერგისის მონაწილეობით (8). 11. საკვების მიღების ერთ-ერთი (ჩვენებური) დადგენილი დრო (2). 12. პოლიკარბე კაკაბადის საბოლავაწყო ლიგურაგურული სფერო (4). 13. სასკოლო ინვენტარი (1). 14. არაბული მღაპრების ერთ-ერთი ყველაზე პოპულარული პერსონაჟი (3). 15. ნამდვილი სახელმწიფოსათვის აუცილებელი აგრებიუცი (3). 16. გოკიოს ქალაქი-თანამგზავრი (10). 17. რუსეთის საფეხბურთო ჩემპიონატში მონაწილე კლუბი (4). 19. 1958 წლის ბრაზილიის ფეხბურთელთა ნაკრების კაპიტანი (7). 21. „როგორც იქნა“ მომხდარი ფაქტის დამადასტურებელი „ინვენტარი“ (1). 23. რა წინსართი აქვს მოციერთი ყინულმჭრელს (5)? 25. **ინილით ან ჩამოფარაი ქალბატონის შობი** და გაიხსენეთ - რა ჰქვია მას! (თუ არ იცით, მისი უფრო ცნობილი წინაპარი-კოლეგის, გვარად გუსტაფონის სახელი ჩაწერეთ) (8). 27. 80-იანი წლების დამღვევის საბჭოური „აეიოგაი“ (3). 30. იმრე კალმანის საყვარელი მუსიკალური ეანრი (4). 32. პოპულარული „სოციოლისტური“ ავგობუსის მარკა (2). 33. თუ იცით, ვინ არის ლაფონტენი, მისი საყვარელი ლიგურაგურული ეანრიც გვეცოდინებათ (4). 34. გარემუქითა „მშურუნველობას“ მოკლე-ბული პირი (2). 35. საბჭოური ნათურების „შემქმნელი“ (2). 36. „პანიკის“ ერთგვარი ანტონიმი (6). 37. ჩვენი კინოსახიობი ქალბატონი (2).

შეუქალ: 1. XX საუკუნის რუსეთის ერთ-ერთი ყველაზე ნიჭიერი კაცი (პოეტი, მომღერალი, მსახიობი) (4). 2. ფრანგი პოეტი-რომანტიკოსი (8). 3. ვილინიუსის საკალათბურთო გუნდი (7). 4. საქორწილო სიმღერა ან ლექსი (8). 5. ქალაქი აშშ-ში, შტატის ადმ. ცენტრი (7). 6. 80-90 იანი წწ ცნობილი იგალიელი ფეხბურთელი (6). 7. სახურავის საფარი საშუალება (2). 8. კანონით დაცული სიახლენი და საიდუმლოებანი წარმოების ამა თუ იმ სფეროში (9). 9. ქართული ესგრადაის მომღერალი (2). 10. ინდონეზიის ნახევარკუნძულის ერთ-ერთი ყველაზე წყალუხვი მდინარე (8). 18. თანამედროვე დადესგნელი მწერალი, ავტორი ეკრანიზირებული მოთხრობისა - სამკაული ჩემი საგრფოსთვის“ (7). 20. სხვის გერიგორიაზე შეჭრილი სუბიექტი (4). 21. მსოფლიო კინოს ლეგენდა (3). 22. სამხედრო წოდება რევოლუციამდელ რუსულ არმიაში (6). 24. ცნება, რამაც ბარბარა ბრილსკა საბჭოთა კინოში „მოაფლინა“ (5). 26. ქართული კინოს ყველაზე პოპულარული გვარი (2). 28. ევროპული ფეხბურთის, ალბათ, ყველაზე გიტყოლოვანი კლუბი (4). 29. ისტორიული სოფელი ქართლში (3). 31. იგივეა, რაც

რა კომენტარს გააკეთებდით ამ ფოტოს?

81-120 ქ.	დიდოსტაგი ხართ!
- საშუალო შედეგი	181-189 ქ.
121-160 ქ.	- ბრავო, მაცხრო!
- ოსტაგური შედეგი	190 ქ. - მღა-ა-ა-ა?!!
- დაბალი შედეგი	161-180 ქ. - პასუხები - მე-17 გვერდზეა

მარტო უკლად: 1. ბაიკალის გბაში ჩაღი-
ნება 336 მდინარე, გამოღენება მხოლოდ ერთი...
რომელი? 4. მგესუმირას თავი ყოველთვის მზ-
ისკენ აქვს მიბრუნებული რა ჰქვია ამ მოვლე-
ნას? 10. გახსოვთ, ერთ ღროს, გელესერიალ „კას-
ანდრას“ რომ უყურებდა მთელი თბილისი? აქ
ამ გელესერიალის სცენარის ავტორი გაისხენეთ
(სახელი და გვარი). 17. ვაშინგონის ცნობილი
სასტუმროს სახელწოდება, რომელიც პრეზიდენტ
ნიქსონის კარიერაში „შავ ლაქად“ დარჩა. 18.
ძროხის ხორცის წვრილი ნაჭებისაგან დამზა-
დებული სოუსიანი საჭმელი, რომელსაც გარ-
ნირად შემწვარი კარგოფილი უხდება. 19. გაღ-
ათარგმნეთ რუსულად სიტყვა „პირდაპირ“. 22.
სამკურნალო ნივთიერების ნაყენი, რომელსაც
ამზადებენ სპირტზე ან თიერზე. 23. სიცილის
ადმინისტრაციული ცენტრი. 24. გვარი
ადამიანისა, რომელიც დაჯდა წითელ მოედანზე
საკუთარი თვითმფრინავით. 25. ამ სახელი-
წოდებას აგარებს ამჟამად შტატი, მდინარე და
ყურე. 29. შეიღკოთხა ანუ რა? 30. ასე უწოდებენ
რუსები შემოკლებით უფროს ლეიტენანტს. 31.
ცოფის საწინააღმდეგო ანუ როგორი შრაგი?
36. ჩრდილოეთ იგალიაში არის გბა, რომლის
სახელწოდებაც ნაო სიგყვისაგან შედგება, ჩაწ-
ერეთ პირველი ირწილი კალმან ... (1847-1910).
რიოხას პროვინციაში. 38. ერთიერთი ბანკის
სახელწოდება თბილისში. 39. მდინარე ფლო-
რენციაში. 43. აფრიკის კონტინენტის ყველაზე
მალაი ვულკანი. 44. პოლანდიელი ფეხბურთე-
ლი. 45. უნგრელი მწერალი კალმან ... (1847-1910).
50. თბილისში მცხოვრები ერთი-ერთი ეროვ-
ნების წარმომადგენელი. 51. როგორი ხასიათის
ლიტერატურული ნაწარმოებია სულხან-საბა
ორბელიანის წიგნი „სიბრძნე-სიცრუისა“. 52.
ნორვეგიის ფულის ერთეული. 53. ბაბილონური
მითოლოგიის მთავარი ღვთაება. 57. შექმნილი
ჭკუასუსტობა. 58. ერთ-ერთი შინაური ფრინვე-
ლის სახელწოდებას მქონე ქალაქი ინდოეთში.
59. ქალაქი ბელგიაში. 60. მიხეილ ჯავახიშვილის
მოთხრობა „... და ყაშა“. 65. ვაშლის მცირე-
ლკოპოლიანი ღვინო. 66. ნიკოლოზ ბარათაშვი-
ლის ღვინო ფეხმას გვარი. 67. კაცთმოძულე
ანუ ვინ? 71. დასტურის გამომხატველი სიტყვა,
რომელიც ამერიკელებში (და არა მარტო მათ-
ში) არის გავრცელებული. 72. ფიგურული ფრჩხ-
ილი, რომელიც აერთიანებს რამდენიმე ხუთს-
ამიან სანოგო სისტემას. 73. ადამიანი, რომელ-
საც ყველაფერი აინგერესებს. 74. ფერული ანუ
რა? 78. ქალაქი სამხრეთ საფრანგეთში. 79.
რბილი დეიანი, რომელიც თავისა და ბოლოში
მუთაქები აქვს. 80. რა გიგული აქვს მოსკოვის
დიდ თეატრში ელენე თობრანკოვს? 81. (...) პოლ-
მსი. 85. (...) ჩესოვი. 86. ერთ-ერთი იმ შვიდი
გორაკთაგანი, რომელზეც ქალაქი რომია გაშე-
ნებული. 87. მე-18-19 ს-ში მოღვაწე მწერარი-
ელი პედაგოგი იოჰან ჰენრიხ (.....) 92. გალინის
ცნობილი სასტუმრო. 93. გახსოვთ ფილმი „უღ-
ანტოს თეთრი დამე“? ჩაწერეთ ამ ფილმის ერთ-
ერთი რომანტიკული პერსონაჟი. 94. თვალის
ფერადი გარსის სახელწოდება. 95. „არსენალის“
მწვრთნელი. 100. ინგლისელი მწერალი, რომელ-
იც მიხნულია დეკაქტორი ლიტერატურის
ერთ-ერთ უღადავს წარმომადგენლად. 101.
როგორია ბრაკონიერის ნაღობობა ან თეფ-
ვაობა? 102. ურუგვაის დედაქალაქი. 105. ქალა-
ქი ეგვიპტეში, რომელიც მსოფლიოს ერთ-
ერთი საოცრება იყო შედიდან. 106. რამდენი
ჯარისკაცია ბატალიონში? 107. ერთგვარი კონ-
ვეიერი, რომელიც მცირე მანძილზე ემიდება და
ამავე დროს ერთმანეთში ურეკს ფხვიერ,
ცომისებურ და თხევად მასალას. 108. რა ერქვა
ცნობილ მეცნიერს სახაროვს? 113. პერსონაჟი
ქალი კონსტანტინე გამსახურდიას „დილო-

სტაგის მარჯვენა“-ში. 114. ძველი ბერძნული და
ლათინური დამწერლობის დიდი ასოები. 115.
ნავსადგური იგალიაში. 119. კრივის ერთ-ერთი
ტერმინი. 120. ერთეულია ათობით, ათწილად
სისტემაზე გადასვლა. 121. ბაშკირებისა და
თათრების მთავარი სახალხო დღესასწაულის
სახელწოდება. 124. ლოპე დე ვეგეს გვარის მე-
ორე ნაწილი. 125. ბალეგი, რომელიც კრეონმა
დაწერა წინა კითხვაში ნახსენები დრამატურ-
გის „ცხვირის წყაროს“ მიხედვით და თბილისში
დადგა ვახტანგ ჭავჭავაძემ. 126. იაპონელი მწ-
ერალი. 127. მუსიკალური ინგერვალი ნოგა
„დო“ და ნოგა „სი“-ს შორის. 132. ირაკლი
აბაშიძის ლექსი „... კატამონთან“. 133. აკაკი
ხორავას ერთ-ერთი კინოპერსონაჟი. 134.
მონაწილის ფიგურული ბუსუსებიანი სამკურნალო მცე-
ნარე. 135. 60-იანი წწ. იგალიელი კინოვარსკე-
ლავი ქალი. 141. ჰაჯიბეკოვის ცნობილი
ოპერეტა (სამი სიტყვა). 142. ქალაქი გერმანია-
ში. 143. პირი, რომელიც აბონემენტის სარგე-
ბლობს. 146. (...) უდიდესი თანამედროვე ჩოგ-
ბურთელი ქალი. 147. ლიტერატურული ეპირი.
148. სომხური ნაციონალური პარტიის წევრის
სახელწოდება. 149. სპეციალური მიმდინარე
ანგარიში, რომელსაც ხსნიან ბანკები იმ პირო-
ბით, რომ სესხი დაიფარება ერთ-ერთი მხარის
მოთხოვნისთანავე. 154. სულხან საბა-ორბე-
ლიანის აბრით, ეს სიტყვა „უფალთა მიერ საბ-
ოძარს“ „უღრესისაგან უღარისის მინაქმს“
წარმოადგენდა. 155. ძალიან თხელი, თითქმის
გამჭვირვალე ანუ როგორი? 156. მოგლანდიუ-
რი ტერიტორიის ჯგუფის გრძელბეჭვიანი დე-
კორაციული ძაღლის ჯიში. 157. თანხმობის
გამომხატველი ზრდილობიანი სიტყვა ქართულ
ენაში. 158. დიდი გრძელ დასგანცობაზე დაბ-
რკობლების გადაღახვით. 159. იგალიის ერთ-
ერთი ოლქი. 160. ახლახანს გარდაცვლილი
ქართველი მსახიობი მამაკაცი.

შეკუთვლა: 1. გიციანის ერთ-ერთი გენ-
იალური ქმნილება. 2. მე-15 ს. გერმანელი გამო-
გონებელი, ევროპაში პირველი საბეჭდი დაბეჭ-
დის შემქმნელი. 3. ძალიან იშვიათი ნივთი. 5. რთუ-
ლი სიტყვის შემადგენელი ნაწილი, ნიშნავს
„გარეთას“. 6. იგალიის კულტურის ისტორიაში
მე-14 ს-ის სახელწოდება. 7. სტალინური ხერხი
ერთმანეთის საწინააღმდეგო, ერთმანეთის
გამომრიცხავი სიტყვების შესახებ. 8. თბილი-
ის ზღვის მკვებავი მდინარე. 9. (...) რომანის
თანამედროვე შედეგ ჩოგბურთელი მამაკაცი.
11. ფილმ-ს პრეზიდენტი 1970-1978 წწ. 12. დიცი-
პლინების კომპლექსი, რომელიც სწავლობს
სამკურნალო საშუალებათა მოპოვების,
დამუშავების, დამზადების წესებს. 13. პრაქტიკუ-
ლად განუხორციელებელი ანუ როგორი? 14.
რომელ ზღვაში ჩაღიწება მდინარე აშური? 15.
გეოლოგიის ნაწილი, რომელიც სწავლობს
ქანებს, მათ წარმოშობას და შემადგენლობას.
16. შეუგნებელი, ანგარიშმოუცემელი ლგოლვა
რაიმესადმი. 20. საშუალო სქესის აღმნიშვნე-
ლი არტელოგი გერმანულ ენაში. 21. დიდი ესპან-
ელი მხატვარი. 26. ზედა სასუნთქი გზების მკურ-
ნალობის ერთ-ერთი მეთოდი. 27. ცხენოსნო-
ბის მასწავლებელი ანუ ვინ? 28. ცხენების გრუ-
ფის განმარტებული ცხოველი. 32. ალექსანდრე
მაკედონელის მამას ერქვა ფილაპედიდს - რა?
33. ბარბადოსის დედაქალაქი. 34. რბილი,
წმინდა ბუმბული, უმთავრესად ბაგის ყელიდან
აღებული. 35. რა ჰქვია მიწის საიჯარო მფლო-
ბელობა. 40. რუსი მსახიობი მამაკაცი. 41. ერთ-
ერთი გრძელბეჭვიანი ძაღლის გერმანული
ჯიში. 42. კვირის დღე. 46. გაურჯელად ნაშოვნი
ანუ როგორი? 47. მუსიკალური ინსტრუმენტი,
რომელიც 1829 წ. დამიანმა ვენაში გააკეთა. 48.

პოლონელი მეწარმე, რომელიც თითბრისგან
დამზადებულ საოჯახო ნივთიებს აწარმოებდა.
49. ქალაქი სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკაში.
54. ხეობაზე ან მშრალ ხევზე გაყვანილი ხი-
ლისებური ნაგებობა. 55. მუსიკალური გერმინი,
რომელიც ნიშნავს ნაწარმოების ძალიან ჩუმად
შესრულებას. 56. ქართველი საბჭოთა ბალეტის
მსახიობი. 61. შაქრის შემცველი ნივთიერება დი-
აბეტიანებისა და მსუქნებისათვის. 62. საღაური
პაპა იყო ნესტორ კალანდარიშვილი? 63. ამ
ცნობილ დეკემბე ერთი დერეფანია, მეორე ვინ
არის? 64. სიცივის პოლუსად წოდებული გერი-
გორია იაკუბიაში. 68. ე.წ. „ლენინგრადული სიმ-
ფონიის“ ავტორი. 69. თანამედროვე ბელორუ-
სი მწერალი. 70. ფართოდ რეკლამირებადი სამ-
კურნალო პრეპარატი გაციების, ანგინის, ხველებ-
ის საწინააღმდეგოდ. 75. ე.წ. მყრალი სურდო.
76. ადამიანი, რომელიც თავისი მიზნების მის-
აღწევად ყველა ქმედებას ჩადის. 77. ყოფილი
იუგოსლავიის ორსიტყვიანი სახელწოდების მქ-
ონე რესპუბლიკის ნაწილი. 82. ლონდონის ერთ-
ერთი ოპერისა და ბალეტის თეატრის სახელ-
წოდება (გირეს გარემე). 83. გრამატიკული ფორ-
მა, რომელიც აღნიშნავს, რომ საგანი დაბა-
გარავებული ფორმით არის წარმოდგენილი. 84.
კანადის ერთ-ერთი პროვინცია. 88. ვაშლიანი
წყალი, რომელიც მე-18 ს. ინგლისში გამოიგო-
ნეს... ჩაწერეთ ამ გამოგონებლის გვარი. 89.
სპარტის მეფე ძვ.წ. V ს. ბერძენ-სპარსელთა
ომების გმირი. 90. რომის პაპის მოკლე ეპის-
ტოლე. 91. ქართული „ვახტანგის“ გერმანუ-
ლი ინტერპრეტაცია. 96. კანის აქერცვლა ანუ
რა? 97. საწერი მოწყობლობის ამ ნაწილს მელ-
ნის ეპოქაში ხმარობდნენ. 98. იგალიელი პოეტი
და ფილოლოგი უგო... (1775-1827). 99. ფილოს-
ოფის მიმდინარეობა, რომელიც ნამდვილი,
ჭეშმარიტი ცოდნის ერთადერთ წყაროდ
აქხადებს კონკრეტულ მეცნიერებებს და უარყ-
ოფს ფილოსოფიური კვლევის შემეცნებით ღი-
რებულებებს. 103. წილნაყარი ანუ როგორი? 104.
მუგდის რაიონის სოფელი. 109. რუსი პოეტი.
110. ერთობა ანუ რა? 111. ისეთი სოფელი,
რომლის ერთი მხარე გაყვანილია წყალგაუ-
ვალი ნივთიერებით. 112. ერთმანეთთან ახლოს
მდგომი მცენარეების მცნობა მათი გოგების
მიახლოებით და შეერთებით. 116. გაბრედილ
საბაგინის რომანი. 117. ფერწერის დარგი,
რომელიც ზღვის ხელების საგვას ითვალ-
ისწინებს. 118. მე-16 ს იგალიელი ფერმწერი,
რომლის მამდვილი გვარიანია მაცოლა. 122. იაპ-
ონელი მემობრი. 123. პოლიტიკური კინოვარსკე-
ლავი ქალი. 128. ქართველი მოჭიდავე, პირვე-
ლი ოლიმპიური ჩემპიონი ქართველ სპორტს-
მენტა შორის. 129. პეტრე ჩაიკოვსკის „გედე-
ბის გბის“ პერსონაჟი. 130. მოგიერთ ქვეყანაში
პირი, რომელიც ხილზე გადასვლის საფასურს
კრეფს. 131. ე.წ. კბილის ქვა. 136. სანკგ-პეტერ-
ბურგის ოპერისა და ბალეტის თეატრის სახელ-
წოდება. 137. რთული სიტყვის შემადგენელი ნაწ-
ილი, რომელიც აღნიშნავს „სისხლმდარეობას“
დაკავშირებულს. 138. წარსულში პოპულარუ-
ლი ფრანგული სუნამო. 139. პირის ღრუს პრო-
ფილაქტიკური დათვალიერება. 140. ვარსკქნის
თანამდებობა. 144. თანამედროვე ინგლისელი
მომღერალი, რომელმაც რეკლამის მიზნით
კასპაროვთან ჭადრაკი ითამაშა. 145. მხარე
დასავლეთ საქართველოში, იმერეთის ნაწილი.
150. უნდობლობა ანუ რა? 151. იუგოსლავიის
ყოფილი პრეზიდენტი იოსიპ ... გიგო. 152. ინ-
გლისური ფართობის საზომი ერთეული. 153. ასე
უწოდებენ მათემატიკაში სწორ ხაზს.

შეაღიწინე ლალი ჭიჭინაძე

კროს-მოსზი

ქვემოთ მოცემული კითხვები კროსპორდიდან შეაღწახენ ერთიანი მიწის-განსხვავებით. უპასუხეთ მათ, სანამ კროსპორდის ამოხსნას დაიწყებდით, თანაც ისა რაო მის გაღას არ დახელოთ და სანდოპარო ლიბარატორა არ გაყოიანოთ. პასუხები და განსხვავებული შედეგები მოცემულია მე-17 გვერდზე.

- თან. 23. ორთავიანი და ორსახელიანი უცნობილესი მთა (2 ქულა).
- თან. 54. თოვლის ბაბუის მშობლიური მხარე (1 ქულა).
- თან. 61. ადამიანის თავის ქალის ფორმის შემსწავლელი ფსევდომცენიერი (3 ქულა).
- შვეულ. 5. დავით აღმაშენებლის ყიფნაი სიმახში (2 ქულა).
- შვეულ. 9. ფერნან კოზეფ დეზირე კონგანდენის ფსევდონიმი (1 ქულა).
- შვეულ. 33. ჭექა-ქუხილის დვთაება ძველი სკანდინავიელებისთვის (3 ქულა).

	1	2	3		4		5	6		7	8		9		10	
11					12					13						14
15							16									
						17										
18					19								20			
				21									22			
			23							24						
		25							26						27	
	28					29				30						
31					32					33						34
35							36								37	
							38							39		
40						41										
					43					44					45	
46					47					48				49		
				50						51				52		
			53							54					55	
		56								57					58	
	59									60					61	
62						63									64	
66						67									68	
69															71	

ველოსთვის ილიას მკვლელობის შემდეგ 3. ნივთიერება, ორგანიზმის „საშენი მასალა“. 6. მანგლის ეპარქიის წინამძღოლის გიგული. 8. ყველაზე ცნობილი „კინო-კომპოზიტორი“ მორიკონესთან ერთად. 10. ინდიელთა გომის ბელადი და უხუცესი ძველად. 11. მთავრობის ნაწილის სახეობა. 12. ფრინველი, რომლის სამშობლო ამერიკაა, მისი ქართული სახელი კი ამის ერთ ქვეყანას უკავშირდება, ხოლო ინგლისური სახელი - ამისავე სხვა ქვეყანას. 13. ხელოვნური შუშის სახეობა, რომლისგანაც მზადდება თვითმფრინავის ილუმინატორები. 14. სარდინიის მთავარი ქალაქი. 17. სანგეჩიკური მოწყობილობა, რომლის სრულყოფაზე ბოლო დროს ბევრს მრუნავენ დასავლელი დიზაინერები (ეგვიპტა, სხვა საქმე აღარ აქვთ). 21. ვერდის ცნობილი ოპერა. 22. ადამიანის შინაგანი სეკრეციის ორგანოები. 25. ნარკოტიკული ნივთიერება, რომლის „შემოქმედებით“ პროცესში გამოყენებასაც მრავალი „საკულტო“ მწერალი თუ მხატვარი მიმართავდა 60-70-იან წლებში. 26. პლანეტა ურანის თანამგზავრი. 27. რა ერქვა მისი დმერთს ეგვიპტეში? ჰოდა, ამ სიტყვას თავად მზე რომ მიეუმატოთ, რა გამოვა? 31. ზვიადის თანამდებობა მეფე გიორგის კარზე. 32. ბეთპოვენიც და ავადსახსენებელი მარგანი. 33. თოვლის თოვის დამახასიათებელი ერთ-ერთი ეპითეტი. 34. ბლიკერის „კოლეგა“ დასახლებული პუნქტი მ. შვილდის „შემოქმედებიდან“. 38. ცხოველი, რომელიც იმალება სკანდინავიაში ძალიან გავრცელებული სახელის, ბიორნის უკან. (გახსოვთ ბიორნ ბორგი?). 39. „ცხოველური“ სახისი. 43. ოქროს (...) - გერმანიის ხელოვნებაში. 44. გვიანდელი შუასაუკუნეების არქიტექტურის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ძეგლი საქართველოში. 45. „ღება რა (...)“ (მთა). 50. მდინარე, რომელიც ერთგვარი „რუბიკონი“ გახდა მე-19 საუკუნის 60-იანი წლების ქართველ მოღვაწეთა თაობისთვის. 51. ანკლავეური და თეოკრატიული სახელმწიფო, რომელშიც თურმე საფეხურით ჩემპიონატიც გარდება. 52. „საბჭოური“ სიტყვა, რომელიც ფენიმორ კუპერის უცნობილესი რომანის სათაურში გვხვდება. 56. ის, რამეც მის ბრიგანეთის პარლამენტის სპიკერი. 57. ოგია ქაშუშის და რაჯივ განდის მეუღლეთა სახელი. 58. სისხლის თხევადი ნაწილი. 62. სასმელი, რომლის გალერანისეულ დახასიათებაში შედის სიტყვები: მზის გული, ეშმაკი, ანგელოზი და სიყვარული. 64. ლონ-ნესის გბაში დინოზავრი „ბინდრობს“. რა არსება იმალება ბაზალეთის გბის ფსკერზე? 65. სიტყვა, რომელიც ქართულ და რუსულ ენებში ერთი თაობით განსხვავებულ წინაპრებს აღნიშნავს.

ფსევდონიმები

- 273. ნიონიონია - მთა - მთა მამაგვიმელი. XX ს ქართველი პოეტი.
- 274. ნოაილინი - ფრიდრიხ ფონ ჰარდენბერგი. გერმან. პოეტი-რომანტიკოსი.
- 275. ნორანსი ვაგარშაკ - ვაგარშაკ ფრიდრიხი. XX ს სომეხი პოეტი.
- 276. ნორისი ჩაკ - კარლოს რეი. ამერიკელი კინომსახიობი.
- 277. ნიპენი - უილიამ სილი პორტერი. XIX-XX სს ამერიკ. მწერალი.
- 278. ნოლინსკი ირინა - ირაიდა ივანოვა. XX ს რუსი მწერალი.
- 279. ნიკორი ფრენკ - მაიკლ ოლზინავანი. XX ს ირლანდიელი მწერალი.
- 280. ნობარანსი ივან - კამილ მემანი. XX ს ჩეხი მწერალი.
- 281. ნინიკა - ჰილია ლესგინენი. XX ს ფინელი მწერალი.
- 282. ნორმანი - იუჯინ ბლაუ. ამერიკელი ღირსი-ქორი და მევილინი.
- 283. ნორული ჯორჯ - ერიკ ბლერი. XX ს ინგლ. მწერალი და პუბლიცისტი.
- 284. ნორანსი ქაშაქი - მეშვე რამილ ოგუგუნი. XX ს თურქი მწერალი.
- 285. ნორანი ოზი - ჯონ მაიკლი. ინგლისელი როკ-მომღერალი.
- 286. ნორანი რობერ - რობერტ ჰუსინოვი. ფრანგი კინომსახიობი და რეჟისორი.
- 287. ნორანსი ალექსანდრ - ალექსანდრ პოპოროვი.
- 288. ნორანსი იულიუ - იულიუ მალეუშეკი. პოლონელი მსახიობი და რეჟისორი.
- 289. ნორანსი ჯაკ - იაკობ ებერშტი. XIX ს ფრანგი კომპოზიტორი.
- 290. ნორანსი ალონსო დე - დრაგან ოხრილსკი. XVI ს ესპანელი. მღვთისმადი, კონკისტადორი.
- 291. ნორანსი ალო - ალო ჯურლანი. XX ს იტალიელი მწერალი.
- 292. ნორანსი ანდრეა - ანდრეა დი პიეტრო. XVI ს იტალ. მხატვარი.

შედეგად: 2. ის, რაც აკაკიმ გაიმეცა საქართველოში

შედეგად ვიკო ვეკუაშვილი, მთლიანი კროს-ვორდის პასუხები შემდეგ ნომერში

მოლაპარაკებელი	ნარკომალგანელი	მომგული ოსლოს ვენახს		რობის-პირს პრეპა	მანქანას აქვს წინა და უკან	
გომბრ-აფიული ხაზი	ქალის თიანთ-ბარაქი		აფს-ს დიდი ბაა	ბუფს	მუსლი-მანთა მინდა აღილი	
საში ვა შაბარ-ის" პარ-სონაში	გამონს-ვლი კაში		რუსული ტრავალი	სანი-მომ-პრ-ული	ბუფს	
ხაპი	მისფარი მთაბის ვასო იყო		მიყვარ-ღეს როგორც მოყვანი		(.....) ზირი	
ლაპარაკ-ლაპარაკი "ივლი"			ბუფს	ვილი-უსის კალათა ბანელი	ბუფს	
კაპის ვასკრ-თილავს უნდა	ქვეშე-რღობი		ლიქანის ნიკოლას (.....)	მორავალი ავლეთის მდინარა	(.....) გურ-გული	
კაპის სოფელი			რავნი ანარ-ჩისტი			
			ზომი პასი პრის სენი	ქალაქი იბაღ-იაში		
				საკლა-სო ოთახ-შია	რუსი კინორა-ჟისორი	ნელი ბალახი
ბანდა-ღვიმ-ქალაქი	ქვის ხანის გოლო პერიოდი	ბრაზილიელი ბულშევატიკარები	რუსი ირინა			
		კათოლ-იკარი საბაღ-ობელი		ქალაქი უზბე-კეთში ნიბნელა	დას. ს-პარტოვ ყურაქანი	
არ ბაი-მვლები სხვა-ხედა		ბავრი სხენი		საფრან-გეთის მდინარე კიბლაქი		
არა-ლაქა		საფარ-ელის სოფელი	სახის უკანა			
როგორი ქვეყანა იყო იმ-დროით?	შინაური ფრინ-ველი	ინგლ-მნარალი თოვს კლიტონ	მომ-მორავალი ქანსა 100 კმ.მ		რავნი ხოლა მსანიონი ანტონი	
	„მთლად“ დას. ს.პ. დილაქ-გაბუი			სომხს რ სოფელი	(.....) პალანა	
				სომხარ გავარა-შია		
და-თომი ანუ?	მავრანი, ობი პაბელი		(.....) გურჯი			
ალმონ-ვლარი სასმისი	ფახე-რთის ფაღ-რაშია	დოლი ალ-(.....)		პარუს დედა-ქალაქი იბაპი		

პაპარა აგებუი დიდი საფაროლა

* * * ერთხელ დიდი ბუნებისმეტყველი, ჩარლზ დარვინი წვეულებაში მიიპატიჟეს. მაგიდასთან დარვინის გვერდით მიმ-იღველი გარეგნობის ქალბატონი დაჯდა.

- მისგერ ჩარლზ, თქვენ ამტკიცებთ, რომ ადამანის მამუნისაგან წარმოშვა... ნუთუ ეს მეც მეხება?

- გეხებათ!... ოღონდ იმ განსხვავებით, რომ თქვენ ჩვეულებრივი კი არა, უმშვენიერესი მაიმუნისაგან წარმოიშვით.

* * * „ლიმანი“ ბერძნული სიტყვაა და უბრალოდ ყურეს ნიშნავს.

* * * მეორე მსოფლიო ომის დასრულების შემდეგ სიცოცხლის მოსახლეობა წინააღ-მდევი იყო, რომ მათი კუნძული იგაიის შემადგენლობაში დარჩენილიყო... ოცნე-ბებში ისინი საკუთარ სამოსახლოს აშშ-ს 51-ე შტატად ხელაღდენ.

* * * ერთხელ ჩაფიქრებული აინშტაინი გზაგ მეგობარს შეხვდა და სახლში მიიწვია:

- ამ სადამოს მეწვიეთ!... ჩვენთან პრო-ფესორი სტიმსონი იქნება.

- კი მაგრამ... თავად მე ვარ სტიმსონი?!

- ამას მნიშვნელობა არ აქვს... მაინც მობრძანდით!

* * * სექსოლოგიის ერთ-ერთმა ფუძე-მდებელმა პროფესორმა რიხარდ ფონ კრაფტ-ეინგმა 1886 წელს გამოაქვეყნა წიგნი „სექსუალური ფსიქოპაგია“; ყველაზე დელიკატური თავები ამ წიგნში პროფე-სორმა ლათინურად დაწრა, რათა მკითხველთა მასას წაკითხვის საშუალება არ ჰქონოდა.

* * * თუ ძველი ევროპელი რაინდის ღერბზე გვირგვინი იყო გამოსახული, მაშინ ამ გვირგვინის იმდენი ქიმი ჰქონდა, რა-მდენჯერაც მიიღეს მონაწილეობა ამ გვა-რის რაინდებმა ჯვაროსნულ ლაშქრობაში; თუ ღერბზე ქალაქის ვალავანი იყო გამო-ხატული, მაშინ კედელს ამ ჯვაროსნული ლაშქრობების რაოდენობის ქონგურა ჰქონდა, ხოლო ფარშევაზე გამოსახებოდა კედის იმდენი ბუმბულით, რაც შეესაბამე-ბოდა ჯვაროსნული ლაშქრობების რიცხვს.

* * * მრავალფენიანი ნამცხვარი „ნაპო-ლეონი“ პირველად დაშვალდა რუსეთში 1912 წელს და ბოროდინოს ბრძოლის 100 წლის-თავს მიეძღვნა.

* * * სხვადასხვა ენის თავისებურებათა შესწავლისას მეცნიერებმა დაადგინეს, რომ ყველაზე სწრაფი სამეტყველო ენა ფრან-გული - წუთში 350 სიტყვა; პოლინეზიელითა ერთი-ერთი გომის ენა კი წუთში მხოლოდ 52 სიტყვის წარმოთქმის საშუალებას იძლ-ევს.

* * * პრაზილის შტატ სან-პაულუში ადგილობრივმა კილერებმა მხოლოდ 2000 წელს 282 პოლიციელი მოკლეს.

* * * ერუბელის გავრი წარმოდგა პო-ლონური Wrobel-იდან (ბელურა)

* * * 1915 წლამდე პეტერბურგში არსე-ბოდა არისგოკრატთა თავშესაყარი სა-რდაფი, რომელსაც „მაწანწალა ძაღლი ერქვა“.

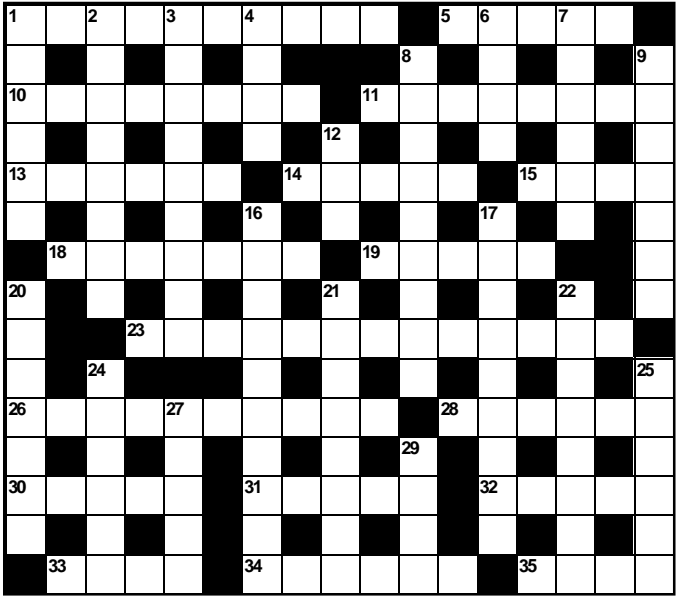
* * * „პედაგოგი“ ძველბერძნული სიტყ-ვაა და ერქვა მონას, რომელსაც ბავშვი დაჰყავდა სკოლაში.

* * * იპონელმა მეცნიერებმა დაამტკიცეს, რომ ლიმონის ან ლავანდას სურნელი ორჯ-ერ ამცირებს კლავიატურაზე აკრფისას შეცდომებს.

2001 წლის მეორე საპროსპორლო ტურნირის გამარჯვებული, კალაპორნი თინა ფურცელაძე

დაიბადა 1963 წლის 27 დეკემბერს: თავს თელის ძირძველ თბილისელად, რადგან ე.წ. „იარმარკის უბანში“ (ახლანდელ საჯარო ბიბლიოთეკისთან), გაიზარდა და შესაბამისად იქვე მდებარე პირველ სამუშალო სკოლაშიც ისწავლა. დამთავრებული აქვს ნიჭიერთა ათწლეული ფორგეპიანოს განხრით. 1979-85 წლებში სწავლობდა ჩვენი (მაშინდელი) პოლიტექნიკური ინსტიტუტის ლითონსამკერველი ჩარხების იარაღების გექნოლოგიის ფაკულტეტზე; პარალელურად სწავლობდა თსუს გექნოკური ინგლისურის თარგმანის მეორად ფაკულტეტზე. არის დიასახლისი, ჰყავს ქალიშვილი. მესამე წელია, რაც „ფანგაზიასთან“ აქვს კავშირი.

ორბურთიანი მიკროტურნირი საპროსპორლო-საპროსპორლო ფორმის შესანარჩუნებლად; პასუხებს მივიღებთ შაბათ-კვირას, ნაონიშიარ ღროს. გრძობა გვაქვს.

თარგმანად: 1. *ახილეთ ბრძივებ ბარდას ფოცია* და გვიხსიანთ - ხომ გჯერათ, რომ მივ, „ფერდობშიც დაქრიალებდა“ თავის დროზე - როგორ? 5. ქალი, რომელმაც საქართველოს, ლარის შემოღებამდე ბევრად უფრო ადრე, გააჩნო ცნება „თეთრი“... 10. ეს იგალ-იელი მეცნიერი ყველამ იცის, ვისაც სკოლაში ფიზიკის კურსი გაუვლია. 11. „მობილური შიბაქი“. 13. განზოგადებული სახელი უკრად გამაიდრებელი კაცისა. 14. XX ს ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი ფრანგი მწერალი. 15. საკვებთან ხანგრძლივად დამორბეული სხეულის ყოფი. 18. ყოველი მათგანი, ვისაც საკუთარი მზე აქვს ჩვენს კინოში. 19. სოკოს სახეობა. 23. მავნოლიების ჯგუფის წარმომადგენელი, ე.წ. „ტიტას (ყვავილის) ხე“. 26. მოსახლეობის კვლავწარმოების კანონთა შემსწავლელი მეცნიერება. 28. როგორი შეიძლება იყოს შვილი, ერთი ბიბლიური ამბის თანახმად? 30. რა შეიძლება მისცე მეგობარს შრომაში (შრომაში-მეთქი). 31. სივრცობრივ-გეომეტრიული ცნება, რაც „ძველ ბიჭებს“ სულიერ ძალასა და სიმსხვევს მაგებს. 32. ერთ-ერთი ყველაზე მოთხოვნი ქალბატონის სახელი ქართული პარლამენტარების ისტორიაში. 33. მურაბ ქაფიანის პირველი კინორეჟისი. 34. ქალთა მშობიარობის ბერძნული ლეთაება. 35. ქალაქი დასავლეთ

ჩინეთში, იფივე იარიკენდი. **შეუპაუა:** 1. საბჭოური გელევიბიბის მარკა. 2. მთავარი რილის შემრულელები ფილმში „ჩემი მეგობარი ნოლარის“. 3. „არაფრის ცოდნის“ ცნება. 4. კოსმეტიკა-პარფუმერიის მწარმოებელი ცნობილი გერმანული ფირმა. 6. გამაიდრებელი შუშა. 7. დიდი ირანელი პოეტის, შამს-ედდინ ჰაფეზის მშობლიური ქალაქი. 8. სოფელი ლაგოდეხის რაიონში. 9. ერთ-ერთი თავადაზნაურული წოდება ევროპელი დიდგვაროვნებისა. 12. რა ჰქვია მთავარ პერსონაჟს ქალს მოკლემგრატიან ფოლმ „რეკორდში“. 16. ასეთი კოსმოსური სადგურებიც არსებობს. 17. დასვენების ღღის წინა საღამო. 20. ორი ველსი-პედისტი. 21. უმაღლესი სამხედრო-სამღვაო წოდება. 22. ვოკიც, ჯოლიც და ბევრი სხვაც. 24. რა შეიძლება ჩამოიტანოს შავმა მერცხალმა? 25. ქართულ კომუნისტურ სინამდვილეში დაწინაურებული ერთ-ერთი ქალბატონი, ვიქტორია... 27. კაცო, რომლის გა-ღვიბებაც ღეკოში აპირებდა თამაზ წიფივაძე. 29. ვეღრ და ინლუსტურ მითოლოგიაში ღვთაებრივი ბრძენი **შეადინე კლ. ელერაგვილი**

საპროსპორლო ტურნირი დასრულდა

მეორე ტურის პასუხები

ქროსპორლი
თარგმანად: 1. ყუბანიშვილი. 6. ადიუგანგი. 12. ყადი. 13. სტრინდბერგი. 14. ჯაჯალა. 17. გრიგაგრონი. 18. სტანისლავსკი. 20. შტრაუსი. 21. სვედრუსი. 22. შაჰი. 26. ლანდაუ. 27. რეფერენტი. 28. კომლი. 32. ბიპოლიფილია. 33. წუწკი. 37. იმოუ. 38. ღირსი. 39. ბლაგერი. 40. ნაბუ. 44. სვეტლოგორსკი. 45. სტანკევიჩი. 47. ულუფა. 48. ატრემლება. 49. კონცა. 54. ოყნა. 55. ხაბულიანი. 56. მიქაელის (მიქაელის). 59. ღიგოტოურაბია. 60. პილოზიში. 61. სიღონია. 62. ჩიგუნია. 63. ძიბია.

შეუპაუა 1. ყაყიგა. 2. ბაღმინტონი. 3. ინგერესი. 4. ვიონი. 5. ღადა. 7. ღეგენერაგი. 8. ალათაუ. 9. გრანსვაალი. 10. კენგერერიული. 11. მარლია. 15. მაკალათია. 16. ოსიპი. 19. ვეგენია. 23. კლაუზუსი. 24. ღემონსტრაციულად. 25. გოიკო. 29. ალინტი. 30. მუსრანი. 31. მოღუთი. 34. პოპენლინდენი. 35. სტაგია. 36. ნაიონალიზმი. 41. ალაგა. 42. აკრედიტი. 43. დეკორაგორი. 46. ბლანო. 50. გოლდი. 51. კამეჩი. 52. ჩიკოი. 53. მისია. 57. ღოღო. 58. ვისი.

10 კითხვა
1. ოპერა მოსიმინეს გელეფონით. 2. იაკობ ჯულაშვილი. 3. განგო. 4. რეცეპტებით სახე ჩემოდანი. 5. ჩოგბურთი (ეს ივან ლენდლა თქვა, რომელსაც არ უყვარდა ბალახის კორგები). 6. ვა, პეღე! (ბაბლუანის ფილმი - „უძინართა მზე“). 7. სახლში (სამშობლოში). 8. ორ ფეხზე სიარული. 9. მიწისძვრის წინასწარმეგველეხის მიზნით. 12. 977 ფრამა და 6935 სიგყვა... ჩვენ შეგნებულად არ შევუთითეთ, რომ ეს ფილმი იყო პირველი ხმოვანი ქმნილება (...თუმცა ესეც საუჭვო ვახადეს ჩვენმა მონაწილეებმა).

მეტაბოლიზმორი
ყუბანიშვილმა აჯობა სესიგაშვილს. სწორმა პროგნოზმა 13 მონაწილეს თითო ქულა შესძინა.

ქროსპორლი:
კომიტევი.

მეორე კომენტარი

* * * მერვე გური საკმაოდ რთული აღმონდა და ეს შეგნებული მცდელობის შედეგია. არაერთი გურნი მხელი და მრავალფეროვანი უნდა იყოს, წინააღმდეგ შემთხვევაში ის სარეკლამო-საფინანსო ღონისძიებას დაემგვანება.
- მე-9 ორქულიანი კითხვა - „ვა, პეღე“ ერთადერთმა მონაწილემ (ვაჟა პაპუაშვილმა) გამოიტყუა.
- ოთხქულიანი კითხვა ორმა მონაწილემ გამოიტყუა.
- ქეთინო ურუშაძე გულწრფელად ულოცავს გამარჯვებულს პირველი ადგილის მფლობელს!
- ცირა პავლიაშვილს ვულოცავთ გამოცდაში „ფრიადის“ მიღებას; მას „ფრიადი“ ექნება ჩვენს მე-8 გურშიც.
- გურნიის ყველაზე კორექტულ მითამაშედ ვასახელებთ ქალბატონ ნინო მჭედლიძეს (...თუმცა არც ვინმე სხვას გამოუჩინა არაიორექტული საქციელი)
- „ფანგაზიის“ გურნიების ყველაზე სტაბილური მითამაშედ ღიღე აქუბარდიას ვასახელებთ.
- ჩვენი გურნიების საუკეთესო ღებეუგანგია მაია ყუბანიშვილი.
- ყველაზე პარადოქსული და ორიგინალური პასუხები - ოთო გიორგაძე.
- **რამოდინე მონაწილის სუპრითი მითოროლა კარგი კითხვისათვის ბაღაას ალ. ელერაგვილი!** (გვა-კ-კ-ღ-ღოთი)

საპროსპორლო ტურნირი

- 1. თინა ფურცელაძე 247
- 2. ღიღე აქუბარდია 239
- 3. ღიღე აქუბარდია 238
- 4. ალექო ალიმბარაშვილი 227
- 5. ელიონრა ფურცელაძე 226
- 6. იური გაბრიელიძე 217
- 7. მურა სესიგაშვილი 216
- 8. ზაზა ჩეკურიშვილი 215
- 9. ნინო მჭედლიძე 213
- 10. ჯაბუ ბიხაშვილი 208
- 11. ვაჟა პაპუაშვილი 208
- 12. მაია ყუბანიშვილი 207
- 13. მაია ყუბანიშვილი 197
- 14. დანა ვართანიანი 196
- 15. ღიღე აქუბარდია 187
- 16. თამუნა შალიკიანი 180
- 17. ქეთინო ურუშაძე 178
- 18. თიკო გაბუნია 176
- 19. მანანა ბუქულაშვილი 166
- 20. თამარიკო ღამენია 162
- 21. გივი გოგოლაშვილი 147
- 22. ცირა პავლიაშვილი 146
- 23. ალექსანდრე გიორგაძე 144
- 24. გიორგი გელოვანი 143
- 25. გიორგი ჩხეიძე 128
- 26. ვახტანგ ნანავა 127
- 27. ღიღე აქუბარდია 126
- 28. დავით მასურაძე 122
- 29. პაატა თალაკვაძე 122
- 30. დავით გაგნიძე 118

- გამარჯვება ქალბატონმა **თინა ფურცელაძემ** და მას გაღაღეუმა ჩვენი მთავარი პრიზი - მობილური გელეფონი.

- მე-13 ადგილზე გასულ **მაია ყუბანიშვილს** გაღაღეუმა 3 ვიღე-ოკსეგა.

- „კროსპორლი“ ღიღეაში“ გაწვერიანდენ (200 ქულაზე მეგის დამგროვებლები და გასულ ჩემპიონატების გამარჯვებულ-პრიზიორები): თინა ფურცელაძე, ღიღე აქუბარდია, ღიღე აქუბარდია, ელიონრა ფურცელაძე, იური გაბრიელიძე, მურა სესიგაშვილი, ზაზა ჩეკურიშვილი, ნინო მჭედლიძე, ჯაბუ ბიხაშვილი, ვაჟა პაპუაშვილი, მაია ყუბანიშვილი, მანანა ბუქულაშვილი, მარინე ხაჩირაშვილი.

- „კროსპორლი“ ღიღეაში“ სექტემბრიდან ცალკე გურნიის გაიმართება. უკანასკნელ ორ გურში ნაჩვენებია საუკეთესო შედეგის (85 ქულა) წყალობით თინა ფურცელაძე მობილური გურნიის +3 ქულით აღიწვეს.

- პირველი ღიღეაში გაერთიანდება ნებისმიერი სხვა მსურველი და ამის შემდეგ ღიღეებს შორის მოხდება მონაწილეთა ცვლა.

მეტაბოლიზმორი

საუკეთესო შედეგები
45 ქულა - თინა ფურცელაძე, ღიღე აქუბარდია.

37 - იური გაბრიელიძე.
36 - ელიონრა ფურცელაძე.
34 - ალექო ალიმბარაშვილი, ზაზა ჩეკურიშვილი, მურა სესიგაშვილი, ვაჟა პაპუაშვილი.

33 - თიკო გაბუნია, მაია ყუბანიშვილი.

32 - გიორგი გელოვანი, თამუნა შალიკიანი. 31 - მანანა ბუქულაშვილი, ალექსანდრე გიორგაძე, დანა ვართანიანი.

სიბყვავს შორის არსებული გამიჯნავი უჯრები თავად მოქმედებენ და გააუარესებენ; ყოველი კითხვის შემდეგ ფრჩხილებში მოხვეულია ამოცანების სიბყვის ასობა რაოდენობა

	ქვ.კიბ- ველი უხეგუ- რთელი (8)	ჩინი კომპო- ზიტორი (8)	1960 წ ჩინი ოლიმპ. ჩემპ. (9)	მონღ- ოლი მეჯობა (5)	სამხრ. აპარიჩ. მღინარა (6)	რუსა- თის მღი- ნარა (3)	„ყარა- ღანის“ ავტორი (6)	პოქა (3)	„გამომ- ართვი“ ავტორი- დავლი (3)	რალი- თის თავის- ბარი- ფორ- მები (6)	ქაფუ- შაქა (4)	მონიქა (.....) (4)	ანჟი (.....) (3)	გაზეთ- ის სელ- ექვა- ნელი (9)	(.....) ალი ინგ სინა (3)
	ზომგაერ- ის სიბ- გაბა (4)	ფართო- ბის საზ- ოში ურ- თული (4)	ნარდის შორა (4)	გაფი- ღველი (11)	XX ს რუსი ფიზი- კოსი (9)		დიდი ინფო- რაცი პოქა (6)	ქინონა- რეა (5)	რეზონ- ანტი- ფორ- მები (3)	რუსი დავაბ- რისტი (7)	ნარინის ბიქა- შვილი (3)	ქაფუ- შაქა (4)	ქაფუ- შაქა (4)	ქაფუ- შაქა (4)	ქაფუ- შაქა (4)
სსრკ თავდახვის უკანასკნელი მინისტრი (11)							●								
მსხვერპლი (7)															
ჩინი მისამართი (6)			●												
დიდი სოფი (6)															
მღინარა ბანაში (5)															
ბარინს პრეზა (6)															
გარემონის ფანგ. გუნდი (9)													●		
ქვ. გრაზინოვილი ფანგურთელი (3)															
ნაქარტნი სიტხა (6)					●										
(.....) ფანაქა (4)															
ანი პი - ქანურა (3)															
ვაქიშვილი (3)															
ჩინაფიქრი (4)															
ზომგაერ პარკის წინაა (3)					●										
გონების პაროქა (4)															
ჭრილობის უხეგა (4)															
„გაულის „მეზარაღანი“ (4)															
საქაში (4)															
მედიცინის დარგი (7)														●	
ზურაბი №1 (6)															
„ახალი“ (ლათ.) (3)															
„აბა დამახადან“ სმენარისტი (5)	●														
პინინსტი ვიქილ..... (7)															
პარკის სახელმწიფოს დადაქალაქი (4)															
იხადა ქანინის ვიქილ (5)															
იპრითი, ილუი (7)															
ოსური ხევა (5)															●
(.....) დიქარი (3)															
„ფან-ფან (.....)“ (8)															
ჩინი გბა (8)															
(.....) ისაქა (5)			●												
გიორგიკობის უხეგა (5)															
უიქი, უიქი (3)															
სანარაფო დახეგა (4)															
დახეგის მომხრობის გარკინი ბიქი (7)															

წაუბით მოვიხველი ასობით შეაღინეთ
თქვენივე ნახეგა სიბყვა;
ვიქველი შეგგველი მიღვას **სიბყვი** ვიქა-
ქანსაგას (პარკსიქი, 6.07. 14 საათამდე, 79-53-70)

ეს უცნაური იტალიელია

დიდი იტალიელი

ნაწევრები მარტინ სოლის წივიდან - *The Xenophobe's Guide to the Italians*

კართანეთის გაანსხვავება

სურვილი სხვის გამასხრებისა იმ მიზნით, რომ მას, როგორც გულუბრყვილს (*fessi*), შემდეგ სახალხოდ დასცინო ყველა იტალიელისთვის ღამის ცხოვრებისეულ კრედიტად ქცეული. ყველას უნდა, რომ იყოს სხვისი გამაბიბურებელი (*furbo*), რადგან ასეთი დაბიბურებელი უნდა და ატყუებელი უმჯობესი. *Furbo*-ს უნდა შეეძლოს საგრანსპორტო „საცობი-დან“ ყველაზე ადრე დაადწიოს თავი, გაიაროს „წითელ შუქზე“ და პოლიციელს სკვენანზე ყურის არ შეიბარგუნოს; და თუ მას დაეწვივნენ წყნარების დამცველები და პასუხი მოსთხოვეს, ისე უნდა შეეძლოს მკერდზე ხელების ბრაგუნა, რომ პოლიციელები დაარწმუნოს, რომ მას მშობიარე ქოლი ელოდება სახლში და სასწრაფოდ საავადმყოფოში უნდა გააქნის იგი („ან რაიმე ამის მგავსის“).

სხვის „გასაცურებლად“ იტალიელი პრანკი ხარხა უარს არ ამბობს, მას შეუძლია საამისოდ გამოიყენოს, როგორც უნებელი გყული, ასევე შემადრწუნებელი სიცრუე. იტალიელებისათვის ღამის რწმუნადაა ქცეული, რომ სიმართლე უნდა ილაპარაკო მხოლოდ უკიდურეს შემთხვევაში და ვინც უარს ამბობს „გყულზე აგებულ საყოველთაო თამაშზე“, პირველ რიგში საკუთარ თავს აგებს უხერხულ სიგუაიამში, რადგან იგი საზოგადოებისათვის სრულიად უინგერესო პირივდება ხდება.

რა თქმა უნდა, არის საშიშროება, რომ ოინ-ბაზობის შემდეგ თავად შენ წამოივები სხვის ანკესზე, ან უბრალოდ მკაცრ პასუხს მოითხოვენ „მეგნებლობისთვის“, მაგრამ (არა უშვას!) იტალიელი ამასაც ეგუება. „წითელზე“ რომ გაივლი, შეიძლება ვინმემ შენი დაჯარიმებაც მოისურვოს, მაგრამ **ღროზა უნდა გაანსხვავდეს**, რომ შენი გარე ბიძაშვილი პოლიციის მაგან განყოფილებაში მუშაობს და... ეგებ შენს დამჯარიმებელს ის გარე ბიძაშვილი თუნდაც იმაში გამოადგეს, რომ მისი საყვარელი გუნდის მაგჩზე დასასწრები ბილეთი მოკლე დროში უშოვოს... ვინ იცის?!

სიყვარული

სიყვარულისადმი იტალიელებს საგანგებო და აბსოლუტურად სერიოზული დამოკიდებულება აქვთ. მათი სიმღერების 99% სიყვარულს ეძღვნება, ამ გრძნობას ემორჩილება ყველა აზრი და მისრაფება, მას უძღვნიან აურაცხელ დისკუსიებს, სადაც ერთი თემა ღმინირებს - **სიყვარული რის სმორებაა?**

...თუმცა დისკუსიების პროგრამაში ამგვარი „განმტოვებელი“ შეიძლება იყოს: როგორ მოქმედებს სიყვარული დიეგამზე? დასაშვებია თუ არა სიყვარული სექსის გარეშე? უნდა უყუროს შეყვარებულმა გელესერალებს? და ა.შ.

...ღებაგები გრძელდება უსასრულოდ და მთელი

მოსახლეობის ყველაზე ფართო ფენები ერთეობიან მასში; ამ თემას უძღვნიან გელესერალებს, გელესერალებს, გელესერალებს, სადაც მძაფრად განიხილება სიყვარულის ნაირგვარი სახესხვაობები:

- ორმხრივი სიყვარულ...
- ცალმხრივი სიყვარული
- ასაკოვანი კაცებისადმი სიყვარული
- მცირეწლოვანი გოგონებისადმი სიყვარული და ა.შ.

არავის დაუთვლია, თუ რამდენ დროს უთმობენ იტალიელები სიყვარულს, მაგრამ ფიქრით კი **გაუძღვები** ფიქრობენ მასზე!

ყოველ იტალიელ მამაკაცს ქვევის საკუთარ სტილს უქმნის საზოგადოება (...ძირითადად ქალები); ასე მაგალითად, ძალზედ პოპულარული პრემიდეტი სანდრო პერგინი ცოლქმრული ცხოვრების იდეალად იყო მიხნეული და არავის ამრადეც კი არ მოსვლია მისი მორალური სახის გაკრიტიკება, მაგრამ უკვე 80 წელს მიღწეულმა პრემიდეტმა „ალფა რომეოს“ ბოლო მიღელი რომ ნახა და აღტყებით რომ შესაბა - „რა დიდებული მანქანაა, ოღონდ, რა თქმა უნდა... ცოლისთვის არაო!“ - არც არავის გაჰკვირვებია, რადგან ეს გიპიური **იტალიური ვაჟიანი** ვახლდათ.

...სიყვარული შეურაცხყოფის უმეტესი წილიც ქალისა და მამაკაცის „სასიყვარულო“ სიჭარბეზე ან უნარობაზეა დაფუძნებული. კაცები ქალებს, როგორც წესი, მეტსმეტად თავისუფალ სექსუალურ მორალში ადანიშნულებენ ხოლმე, ხოლო თუ ქალი იმნის ჩხუბში აგრესიულობას, იგი აუცილებლად დააკონკრეტებს თავისი რისხვის ობიექტის „ცისფრობას“ ან იმპოტენტობას.

ასეა თუ ისე, ჯერაც მრავალი ლეგენდა დაღის დანარჩენი მსოფლიოს ხალხებში **„ღაითილი სიყვარული“** ფანტასტიური სიყვარულურიანიობის შესახებ და, ალბათ, კვლავაც კარგად ხანს ივლის.

ღალატი

არ არსებობს სიყვარული ღალატის (*„il tradimento“*) გარეშე. ღალატი, უფრო სწორად შიში ღალატისა, სასიყვარულო ურთიერთობას ერთითად ვნებების ხდის.

ისეთი ჟურნალი, როგორცია იტალიური „კოსმოპოლიტენი“, რეგულარულად იუწყება, რომ იტალიელი ქმრები უმეტესწილად ღალატობენ ცოლებს, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, ღალატი ამ ქვეყანაში დღემდე ითვლება **საშიშო თამაშად**. განრისხებული მამები, ძმები, ბიძები თუ ნათილები დაუფიქრებლად არიან მზად ოჯახის დორსებისა და პატივის დასაცავად; ამ ქვეყნის მკვიდრი ხომ ისეთი საშიში მურისძიებით არიან სახელმძღვანელონი, რასაც „ვენედეგა“ ჰქვია და რაც საუკუნეების მანძილზე, თაობიდან თაობამდე სისხლიან შუღლს ჰბადებს დაპირისპირებულ მხარეებს შორის, თუმცა ამ შტრობის საწყისი მძიმე, კარგახანია აღარავის ახსოვს...

ნიკოლო პაჩინი
1469-1527

პაჩინი ენციკლოპედია

თემა - „იტალიელი მხატვრები“

უცელი (Uccello) პაოლო (1397-1475) - გამოირჩეოდა გარემოს მღაპრული აღწერით და პერსონაჟთა ხასიათების უბრალოებით.

ფაბრი (Fattori) ჯოვანი (1825-1908) - „მაკიათოლის“ სკოლის წარმომადგენელი. 1848-49 წწ რევოლუციის მონაწილე. უპირატესობას ანიჭებდა ბაკალურ კანონში მუშაობას.

ფეტი (Fetti) ლომენიკო (1588-1623) - ვენეციის სკოლის წარმომადგენელი. რელიგიურ სიუჟეტებს ასახავდა, როგორც სახალხო სცენების მდიდრული შექმნილების საშუალებით.

ფოპა (Foppa) ვინჩენცო (1427-1516) - გამოჩენილი მილანელი ოსტატი. მუშაობდა ლეონარდო და ვინჩისთან ერთად.

ჩერუტი (Ceruti) ჯაკოპო (1724-1757) - ერთ-ერთი მათგანი, ვინც მცირერიცხოვან „ლომბარდიულ სკოლას“ წარმოადგენს. ძირითად სახალხო სცენების აღწერით იყო დაკავებული.

ჩიმა და კონელიანი (Cima da Conegliano) ჯოვანი ბატისა (1459-1518) - ვენეციის სკოლის წარმომადგენელი. ავტორი რბილი შექმნილების მქონე ლირიული ნახაგებისა.

ჩიმაბუე (Cimabue) (1240-1302) - პროტორენესანის ბიზანტიური მიმდინარეობის წარმომადგენელი.

ძუკარო (Zuccaro) გალეო (1529-66) - გვიანდელი „მანიერიზმის“ წარმომადგენელი. მუშაობდა საფრანგეთსა და პოლანდიაში.

ძუკარო (Zuccaro) ფედერიკო (1543-1609) - გალეო ძუკაროს უმცროსი ძმა. მუშაობდა ვატიკანსა და ესპანეთში. 1593 წელს რომში დაარსა ხელოვნების აკადემია; 1607 წელს გამოცაა წიგნი - „სკულპტორების, ფერმწერების და არქიტექტორების იდეა“.

ჯენტისჩი (Gentileschi) (1563-1638) - კარავაჯიმის წარმომადგენელი. დახვეწილი კოლორის, ლირიული ნახაგების ავტორი.

ჯორჯონე (Giorgione) (1476-1510) - ვენეციის სკოლის წარმომადგენელი; მაღალი ალორძინების ხელოვნების ერთ-ერთი ფუძემდებელი. მიწიერი ყოფის მშვენიერებაზე პოეტურად შეყვარებული ხელოვანი („მინანუ ვენერა“).

ჯოტო დი ბონდონე (Giotto di Bondone) (1266-1337) - პროტორენესანის წარმომადგენელი. დაარღვია რა მუხაკუნებრივი კანონები, რელიგიურ სცენებში მიწიერი საწყისი შეიგანა; ეკუთვნის არაერთი ეკლესიის არქიტექტურული პროექტი და მოხატვა. ჯოტოს შემოქმედებამ მთელი ალორძინების ფერმწერის სტილზე უზარმაზარი გავლენა იქონია.

ჯულიო რომანო (Giulio Romano) (1492-1546) - ფერმწერი და არქიტექტორი; ფრესკებსა და მოხატვებში ცდილობდა ალორძინების კლასიკური პრინციპებისაგან განდგომას.

ვენეცია

მდებარეობს იტალიის ჩრდილო-აღმოსავლეთ ნაწილში, ადრიატიკის სანაპიროდან შვეიცარიის და ავსტრიის ალპებამდე. მთიანე პროვინციებს: ბელუნო, პალუა, როვიგო, გრევიზო, ვენეცია, ვერონა და ვიჩენცა.

ფართობი - 19 380 კვ.კმ.
მოსახლეობა - 4 400 000.
აღმ. ხანები - ვენეცია (330 000 მც.).
ოქს სახელი მიეცა „ვენეციებს“ გომისაგან, რომლებიც აქ რომაელების მოსვლამდე გახლდებლენ.

მარლენ დიტრიხი Marlen Dietrich

მარლენ ღიგრიხის კარიერა თავბრუსხვევით სიმაღლეებს იპყრობდა. მას ყოველწლიურად რამოდენიმე ფილმში უხდებოდა გადაღება; დასაწყისში - მხოლოდ ფონ შტერნბერგთან, ხოლო მათი დამთავრების შემდეგ (...რაც სკუდია „პარნაუნგის“ ჩარევითაც მოხდა) ღიგრიხი სხვა რეჟისორებთან მუშაობდა, რომელთა შორის მისთვის ყველაზე მისაღები ბილი უაილდერი და ორსონ უელსი იყვნენ, ალფრედ ჰიჩკოკს და სტენლი კრაიშერს მარლენი უბრალოდ არ ცნობდა. ...ცხოვრებით კი, რა თქმა უნდა, **მხოლოდ ქონსტი** არ ცხოვრობდა:

გათხოვება რომ მოისურვა, ქმრად ერთ-ერთი პირველი ფილმის რეჟისორის ასისტენტი რუდოლფ ზიბერი ირჩია და მისგან ქალიშვილიც იყოლია; კაცმა რომ თქვას, მარლენი არც არასოდეს დამორბეობდა ოფიციალურად ქმარს და მისდამი მთელი ცხოვრების მანძილზე უნაშვს გრძობებს ინარჩუნებდა... საგრძობად რომანტიკო მრავლად ჰქონდა და მთელ მსოფლიოსაც **მრავალმხრივი ჰორიზონის** საშუალებას აძლევდა:

...მარლენმა მოსიყვარულა და მალევე მიავიწყა დიდი მწერალი **პიუს მარიუ რემარკი** (...„გრიუშვალური თაღი“ სწორედ მას ეძღვნება)...
...წლების განმავლობაში ვნებიანი და წამებული გრძობა ჰქონდა გაბმული **ჰან ბაბანთან**; გაბნეული კავშირი მამის გაწყდა, როცა ქალმა საბოლოოდ უარყო დიდი ფრანგი მსახიობის წინადადება ცოლობაზე (...გაბნემა მალე ღიგრიხი ფურცლები იქორწინა, რომელიც მარლენს გყუპისცალივით ჰგავდა...)

მარლენ ღიგრიხი მთელი ცხოვრების მანძილზე ეთავყვანებოდა **პრენსტ პეინინგსონს** და მათ ორივეს აღმოაჩნდათ იმდენი ნებისყოფა და გონიერება, რომ პლაგინური სიყვარული ღიგრიხთან არ მიეყვანათ; სანაცვლოდ კი ერთმანეთისადმი ისეთი სიწმიდე და ერთგულება შეინარჩუნეს, რაც ძნელად მოიძებნება ადამიანთა მთელი თანაინცნობის ისტორიაში.

***
30-იანი წლების შუახანებში, როცა ღიგრიხმა დაიწახა, თუ რა ხდება მის მშობლიურ გერმანიაში, მან საბოლოოდ გადაწყვიტა ამერიკაში დამკვიდრებულიყო, მეორე მსოფლიო ომის დაწყების შემდეგ კი აშშ-ს მოქალაქეობაც მიიღო. ამის მთავარი მიზეზი კი ის გახლდათ, რომ მარლენს არანაირი სურვილი არ ჰქონდა ნაცისტებთან ურთიერთობისა. უფრო მეტიც - მან საკუთარ თავში იმდენი ვაკუაცობა მოიძია, რომ ომის დროს ამერიკულ მსახიობებთან ერთად ევროპაში გაფრენილიყო და ფონტაინის სამხრეთ ამერიკელი ჯარისკაცების გასამხრევებლად კონცერტები გაემართა. ერთხელ, უკვე ომის მიწურულს, მას კონცერტი ჰქონდა პაგარა გერმანულ ქალაქ აახენში; თავისი გამოსვლის დასასრულს მან კინოთეატრის მფლობელისაგან კმაყოფილებით მიიღო წინადადება ჰქონდა ყავის შესამაგე...მას არწმუნებდნენ - ყავა შეიძლება მოწამლული იყოსო, მაგრამ ღიგრიხმა არაფრით არ დაიჯერა, რომ გერმანელები მის მოკვლას ისურვებდნენ; როცა მარლენმა ჰქონდა ამ ქალაქის მასპინძლებს - რაგომ უკრავდნენ მას ასე ალგაცებით გავს, ისინი ხომ ბარიერის სხვადასხვა მხარეს იდგნენ?! - პასუხად

მიიღო: „თქვენ ჩვენივეს უპირველესად გერმანელი „ცისფერი ანგელოზი“ ხართ და შემდეგ ამერიკის მოქალაქეო“.

კინომ მაინც აჯობა ომს! მარლენს ომი ბავშვობიდანვე სძულდა - იქ მისი ოჯახის ყველა მაკაკი დაიღუპა, ომმა მარლენის უღამაზეს დედას სამუდამოდ ჩააცვა სამგლოვიარო შაბები, ომის გამოცხადებით ღიგრიხმა სამშობლო მიატოვა... და, ალბათ, სისხლისღვრის მიმართ პროტესტის ნიშანი იყო ის პათოსი, რაც სახელოვანმა მსახიობმა და მომღერალმა თავის ცნობილ სიმღერაში - „სად არის ჩვენი ყვავილები?“ - ჩააქსოვა. ეს სიმღერა მთელმა მსოფლიომ აიგაცა.

***
ამაყი, თავნება, ირონიული და მოუხელთებელი მარლენ ღიგრიხი ძალზედ სადად მოამბოვებდა, მაგრამ საკმაოდ ცრემლოვანუნე ქალი გახლდათ. მას ხშირად საყვედურობდნენ, რომ მეტისმეტად იყო გატაცებული პორსკოპით, რომ ნაბიჯსაც არ ღებდა პირადი ასტროლოგის რჩევებს გარეშე; და ეს სახეებით შეესაბამებოდა სინამდვილეს, რადგან ღიგრიხი უფრო დიდ პატივს სცემდა „მთავრულ მეცნიერებს“, ვიდრე ნებისმიერ სხვა რწმენასა თუ რელიგიას. ეს საოცრად ენერგიული და აქტიური ქალბატონი ხშირად **უმკაჟრის ღიგრიხის** ვარდებოდა; იგი ძველ გერმანულ არისტოკრატულ გრადიციებზე იყო აღზრდილი და თვლიდა, რომ ადამიანთა თავად უნდა იგვირთოს საკუთარი ცოდვების მონანიება და არასოდეს გამოამყუეროს ისინი.

ხლებოდა ხოლმე, რომ ცივი, უკარება და მედიური მარლენ ღიგრიხი იგივეება თავის ხასიათს და უნაშვს გრძობებსა და საათობით გაბმული საუბრების სურვილს ამუღავნებდა მათ მიმართ, ვისაც უფრო ხშირად არ სწყალობდა. ჰემინგუეის თქმით, მარლენს თავად ჰქონდა დაწესებული საკუთარი ცხოვრების წარმართვის წესები, რომლებიც არანაკლებ **მაქსი და შუბლუნი იყო**, ვიდრე ათი მსწველა.

ამბობდნენ, რომ მარლენი საოცრად გულუბრყვილო ადამიანი იყო. ჰიგლერის რეხი ყველა საშუალებას ხმარობდა, რომ ღიგრიხი გერმანიაში დაებრუნებინა; მას ჰპირდებოდნენ, რომ მისი დიდი მოთაყვანე ადოლფ ჰიტლერი თავად შეხვდებოდა მას რკინიგზის სადგურზე და წითელი ფარდავით მოყვნილი გზებით სასახლეზე მიაცილებდა. მსახიობი უარყოფდა ამას, თუმცა სხენებულ გულბრყვილობას ამ უარყოფაშიც ამუღავნებდა:

„ეს წინადადება რომ მიმელო, ალბათ, გერმანიის ისტორია სხვაგვარად წარმართებოდა! მე შევძლებდი **ჰიტლერი დაპირფარებინა**, რომ ხელი აეღო ამ სახლს დივანზე... არც ევროპა დაინგრეოდა და ისიც მილონობით ადამიანი დაიღუპებოდა!... ქალს დიდი საქმეების აღსრულება შეუძლია... თუ ლოგინამდე გამოგყავ...“

***
თავისი ხანგრძლივი ცხოვრების მანძილზე ღიგრიხი 60-ზე მეტ ფილმში გადაიღეს, მაგრამ მათგან ოთხიოდეს თუ მიიჩნევა მსახიობი „ნამდვილად წარმატებულად“. ომის შემდეგ მან კერძო, ცოცხალი ლეგენდის სტატუსი შეიძინა, მაგრამ ეს დილხანს არ გაგრძელებულა; მას უკვე არარ სთავაზობდნენ დიდ როლებს, ჰონორარები

მსოფლიო კინოს 50 ქალღმერთი

გამოშვება №31, ნაწილი მეორე

მცირდებოდა და მარლენის წინაშე სიღარიბის პრობლემაც გაეხადდა. და აი, 1953 წელს ღიგრიხმა გაიცინო ლას-ვეგასის კაზინოს და სასტუმრო „საპარას“ მფლობელი, რომელმაც მას კონცერტებით გამოსვლა შესთავაზა. ასე აგორდა **ბრიუზის ახალი ბალა**... მარლენი მღეროდა სიმღერებს, რაც მაყურებელთა დიდ ნაწილს ნოსტალგიურ გრძობებს უღვივებდა, მისი სიმღერები არ იყო მხოლოდ ვოკალური ნაწარმოებები, თითოეული მათგანი ერთი დასრულებული პიესა გახლდათ ვნებების სისრულითა და გრავიზმის გარდევადობით.

„მე არ მიყვარს, როცა ჩემს გარშემო ხალხი ირევა - წერდა ღიგრიხი - მაგრამ მარტობაც საშინელი დარცხვია... მას ვერაფერს მოუხერხებ...“ ცხოვრების უღელს ქვები კი სწორედ მარტობასთან ბრძოლაში გააგარა, რასაც ხელი შეუწყო 1975 წელს სიდნეიში დაგრიანებულმა ტრაველიამ, როცა იგი კონცერტზე წაიბრძოკადა დაგარდა და **თიქსა ქალიშვილი** მოიხატა. ამის შემდეგ პრაქტიკულად აღარავის უნახავს მარლენ ღიგრიხი; იგი ლოგინს მიჯაჭვდა და მკურნალობამ მთელი მისი ფულადი სახსრები შეიწირა. იგი ირონიულად წერდა: „ფეხები, რომლებმაც მე სახელი და დიდება მომიტანეს, ჩემივე სიდატაკის მიზეზი გახდა“.

***
სიცოცხლის ბოლო წლები მარლენმა თავის საყვარელ პარიზში, მონტენის ავენიუს ერთ პატარა ბინაში გაატარა. გარე სამყაროსთან მას

ჰან ბაბანთან ვნებიანი და ნაშაბული გრძობა პირდაპირ...

მხოლოდ საგელფონო კავშირი ჰქონდა. მართალია, მან 90 წელს გადააბიჯა, მაგრამ სიკვდილის მიმეზი მაინც **შვილიანა მიუხედავადი წყნა** გაუხდა; შვილი, მარია, რომელიც მარლენს სიგიჟეებდ უყვარდა, საკმაოდ სულმდაბალი ადამიანი აღმოჩნდა. ეს ქალბატონი მსახიობი კი გახდა, მაგრამ დღის ბრწყინვალეების ნახაზი კი არ გააჩნდა და ყურადღების მისაპყრობად დაწერა წიგნი - „დედაჩემი - მარლენ ღიგრიხი“ - სადაც საკუთარი მშობელი წარმოაჩინა, როგორც პატივმოყვარე და მეწველი მანე ქალი, რომლისთვისაც, დიდებისა და სექსის გარდა, ქვეყნად არაფერი არსებობდა. წიგნი ისეთი დეგალებითა და ფერებითაა აღწერილი ღიგრიხის პირადი ცხოვრება, რომ ამ მსახიობის თვით ყველაზე დიდ მოძულესაც კი სიბრაღეების გრძობას გაუჩინეს; სიბრაღეს იმისას, რომ დიდ პიროვნებას დაუმსახურებლად უღალატეს...
წიგნის გამოსვლიდან ორიოდ დღის შემდეგ დღემდ მოხუცებული მარლენ ღიგრიხი **იწვინებოდა გარდაცვალებულად**...

***
მარლენ ღიგრიხი არ ყო გენიალური მსახიობი ან გენიალური მომღერალი; იგი იყო გენიალური პიროვნებას სისიციცხლო ძალას მაგებდა.

პეინინგსონი ნერა: „როცა უყურებ და უსმენ მას, რწმუნდები - რაბარჯ პოეტოთმთავ არ უნდა გიხდებოდეს ყოფნა, ამ ქალმა შენზე ადრე გამოიარა ეს წამება და... გაღარჩა!“

პიერ ბული

ვაგრძელება
დასაწყისი „ვანცაზა“ №11-ში,
თარგმნის ალექსანდრე მელიძე

Pierre Boule - Planete des Singes Paris, 1962

აიოთსა თაიი

...დავუშვათ - ვფიქრობდი ჩემთვის - რომ ოდესღაც ადამიანები იყვნენ სორორას ბაგონ-პაგრონები; ვივარაუდოთ, რომ ათი ათასი წლის წინ ამ პლანეტაზე ადამიანთა ცივილიზაცია ყვავდა, როგორც დედამიწაზე...

დაახალბა ეს უკვე უსაფუძვლო ჰიპოთეზა კი არა, პირიქით სინამდვილე გახლდათ! საბოლოოდ ჩამოვყავალიბე რა ჩემი აზრი, ისეთი განსაკუთრებული აღგზნება დამეუფლა, როგორც მშვერავს, რომელიც ათასობით დამბნეველი სიგუაციიდან მოძებნის ხოლმე ერთს... ნამდვილად გადამრჩენეს! მეც ნამდვილად დავრწმუნდი, რომ ჩემი დასკვნები მაიმუნთა ცივილიზაციის იდეალების საბოლოო ასხნა იყო და სიამაყის გრძობაც კი დამეუფლა, რადგან ამ პლანეტაზე მოხვედრის დღიდან გუმანი სწორედ ამგვარი ტემპარ-იტებისაკენ მიბიძგებდა.

* * *

...დედაქალაქში კორნელიუსის პირად მდივანთან ერთად ვბრუნდები; ეს არის სიგყვაბუნწი მიმპანზე, რომელიც ყურადღებას არ იხენს ჩემს მიმართ და არც მე გამაჩნია საუბრის სურვილი.

თვითმფრინავში ყოველთვის მიყვარდა ფიქრი, რთული პრობლემების განსჯა... ამაზე უკეთესი სიგუაცია აღარც მომეცემოდა, რათა ერთხელ და სამუდამოდ დამეფიქსირებინა ჩემი დამოკიდებულება არსებული ვითარების მიმართ.

...დაახ!... წარმოვიდგინოთ, რომ უსოვარ დროში სორორაზე ჩვენი მსგავსი ცივილიზაცია არსებობდა. განა შესაძლოა, რომ უგურ არსებებს გაეგრძელებინათ ეს ცივილიზაცია მხოლოდდამხოლოდ საკუთარი ინსტინქტების მეშვეობით? რა თქმა უნდა, არა? მაგრამ განა სხვა რამ უფრო სარწმუნო ვარიანტი არსებობს? დედამიწაზეც ხშირად მიფიქრია იმის შესახებ, რომ ჩვენს ცივილიზაციას სამემ-კვიდრეოდ სრულყოფილი რობოტები მიიღებდნენ; საკითხის ამგვარ დასმას მხარს უჭერდნენ არა მხოლოდ ფანტასტები და პოეტები, არამედ სამოგადობის ყველა ფენის წარმომადგენლები, თუმცა მსგავსი იდეა მაინც ალიზიანებდა ელიტარული ინტელიგენციის წარმომადგენლებს; ალბათ, იმიტომ, რომ მასში მწარე სიმართლის ჩანასახიც ერია, დაახ, მხოლოდ ჩანასახი, რადგან მანქანა ყოველთვის მანქანად დარჩება, ხოლო ყველაზე სრულყოფილი რობოტი ყოველთვის რობოტი იქნება. მაგრამ ხომ არსებობენ ქმნილებები, რომლებსაც, მაიმუნების მსგავსად, გონიერების რაღაც მინიშნება გააჩნიათ? ხომ აქვთ მათ მალაღგანვითარებული მიმ-ბაძველობითი ინსტინქტი? ასეთ შემთხვევაში...

მე თვალები დაეხუჭე, ყური მივეუგლე ძრავების გრუსუნს და მცირე ხნით გამოვეთიე საფიქრალს...

არა! უნდა ვიფიქრო, უნდა გავისიგროვებო ყველა საკითხი, რათა საბოლოოდ ჩამოვყავალიბო საკუთარი პოზიცია მაიმუნების სამოგადობა-ში!

...მაინც რა არის ცივილიზაციის განმასხვავებელი ნიშანი? რაიმე საგანგებო სულისკვეთება? იქნებ გენიალურობა? საეჭვოა!... უფრო სწორი იქნებოდა, თუ ამას ყოველდღიურ ცხოვრებას დავარქმევდით; კი ბაგონო, სულიერი კულტურის ქონაც აუცილებელია; დავუშვათ, რომ ეს ხელოვნებაში გამოიხატება, უმეტესწილად კი - ლიტერატურაში... დაახ, დაახ, ეს უკანასკნელი ნამდვილად მიუწვდომელია ყველაზე უფრო გონიერი ადამიანისებრი მაიმუნებისთვისაც... მაინც რისგან შედგება ჩვენი ლიტერატურა? მხოლოდ შედეგებისაგან? ვაი, რომ - არა! ერთ-ორ საუკუნეში შეიძლება გამოჩნდეს კიდევ ერთი კარგი წიგნი და მთელ დანარჩენ მწერლებს მის მიბაძვაში ამოსდით სული; იბეჭდება ათასობით და ასი ათასობით წიგნი, ნაირგვარი სათაურებითა და შინაარსებით, მაგრამ საბოლოო ჯამში მანქან, სახეცელი ფრაზების კომბინაციით, ლაპარაკია იმ ერთადერთზე, რამედაც ათასწ-ლეულის წიგნის ავტორმა ერთხელ უკვე ილაპარაკა. ამგვარი ლიტერატურის შექმნა მაიმუნებსაც შეეძლებათ, თუ მათი ამგვარების პრობლემა გადაიჭრება, რადგან ისინი უფრო უკეთ შეძლებენ მიმბაძველობას, ვიდრე ის ასიათასობით მწერლები, რომლებიც თხზავენ და ვერ კი ხვდებიან, რომ მათი ნააზრვეი მხოლოდ მიბაძვა იმ ერთი დიადისა.

ასე რომ, ცივილიზაციის ერთადერთი განმასხვავებელი ნიშან-თვისება

შეიძლება იყოს ენა... მეგყველება. ოღონდ აქაც სიფრთხილეა საჭირო! მაიმუნებს სულაც არ სჭირდებათ იმის გააზრება, რომ ისინი უბრალო გადამწერები არიან იმ ერთადერთი წიგნისა ახალ გომებად. ამის გააზრებას არც ჩვენ ვცდილობთ მაინცდამაინც, ისევე როგორც ჩვენთვის, მათთვისაც სრულიად საკმარისია ადრე გაგონილი ფრაზების გამოხრება. მთელი დანარჩენი ლიტერატურული პროცესი კი შიშველ გექნიკამლე დაიყვანება; და აქ ფიზიოლოგთა გარკვეული ნაწილის მოსაზრებანი კოლოსალურ მნიშვნელობას იძენს - ისინი თვლიან, რომ არანაირი ანაგომიური დაბ-რკოლებანი არ უშლის ხელს მაიმუნებს ამგვარებაში და თუ მოისურვებს, იმეგყველებენ კიდევ! ასე რომ, სრულიად დასაშვებია, რომ ერთ მშვენიერ დღეს მათ ამის სურვილი გაუჩნდათ, თუნდაც რაიმე მოულოდნელი მუტაციის გამოისობით...

გაიარკვევა, რომ მოლაპარაკე მაიმუნების მონაწილეობა ჩვენი ლიტერ-ატურული პროცესის განვითარებაში სულაც აღარ იქნება დაუშვებელი. ვივარაუდოთ, რომ თანდათანობით ზოგიერთი მაიმუნი-ლიტერატორი

დღევანდელი ამროვნების დონემდე ამაღლდება. როგორც ჩემი მეცნიერი მეგობარი კორნელიუსი ამბობს, აზრი ქველითობს იძენს - ამ შემთხვევაში სიგყვის მექანიზმის საშუალებით - და მაიმუნთა სამოგადობაში წარმოშობა ორიგინალური იდეები, თუნდაც ერთი ორიგინალური იდეა ასწულელში... ისევე, როგორც ჩვენთან.

* * *

შემოთმოყვანილი ჰიპოთეზისადმი სულ უფრო თამამი მიდგომის შედეგად მივედი იმ რწმენამდე, რომ კარგად გაწერითი ცხოვე-ლებს შეუძლიათ შექმნან ნახაგებიც და ქანდაკებებიც, რომლებიც სორორას დედაქალაქის სამხაგვრო მუზეუმში ენახვ; და საერთოდ, მათ შეუძლიათ სეციალისტებად ჩამოყალიბდნენ ადამიანურ ხელოვნებათა ნებისმიერ სფეროში, მათ შორის ჩვენს თეატრსა და კინოშიც.

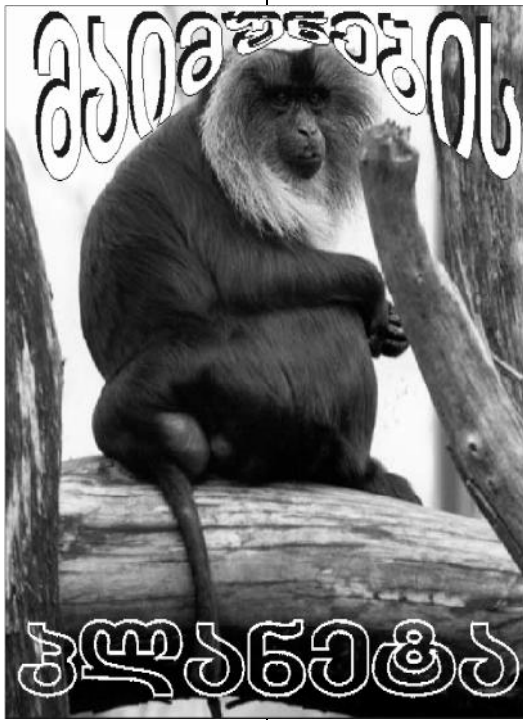
საწყისად გონიერების უმაღლესი ფორმის ზოგად გამოვლინებებში რომ გავერკვიე, შემდგომ უკვე ადვილად ვწვდებოდი ამროვნების ნებისმიერ სფეროსთან დაკავ-შირებულ პრობლემებს. თუნდაც მაღალგანვი-თარებული ინტელსტრია ავიღოთ. ჩემთვის უკვე სრულიად ცხადი შეიქნა, რომ დროში მისი არსებობისათვის არანაირი პირადი ინიციატივა საჭირო არ არის. მის საფუძველში უბრალოდ დევს იმ მუშაკთა შრომა, რომლებიც

ერთსა და იმავე მოძრაობებს სულ უფრო და უფრო მაღალ დონეზე იმეორებენ და მათი შეცვლა მაიმუნებს სულ ადვილად შეუძლიათ, რისთვისაც უბრალოდ შესაბამისი პირობითი რეფლექსების გამომუშავებაა საჭირო. რაც შეეხება მართვისა და ადმინისტრირების უმაღლეს სფეროებს, იქ მაიმუ-ნობა, მე რომ მკითხვოთ, აუცილებელია. იმისათვის, რომ გონიერებს თავისი სისგემის მართვა ესწავლათ, ხომ საკმარისი აღმოჩნდა ერთი არსების მიბაძვა და მისი რამოდენიმე პოზისა და ფრაზის დამახსოვრება.

ასე და ამრიგად, სულ სხვა თვალთ შევხედე ადამიანური მოღვაწეობის ნაირგვარ გამოვლინებებს, უბრალოდ „ადამიანის“ საცვლად ვხმარობდი სიგყვა „მაიმუნს“. სიამოვნებითაც კი ჩავერთე წარმოსახვის ამგვარ თამაშში და არანაირ სულიერ ქენჯნას არ ვგრძობდი. გამახსენდა ის მრავალრიცხოვანი პოლიტიკური თუ ჩვეულებრივი თავყრილობანი, სადაც, როგორც ჟურნალისტს, მიწვევდა ხოლმე დასწრება; თვალწინ დამიღვა ერთი ის სასამართლო პროცესი, რომლის გამუქება მომიხდა გამოფრენამდე რამოდენიმე წლით ადრე. იმ პროცესზე იყო ადვოკატი, რომელიც იურისპრუდენციის ერთ-ერთ მანათობელ ვარსკვლავად ითვლებოდა... და აი! - ახლა არ მესმის, რაგომ - ისიც გორილასებრი არსების სახით წარმოღვა ჩემს წინ, ისევე როგორც ამავე პროცესის არანაკლებ სახელგანთქმული პროკურორი. რაგომ მომეჩვენა ახლა მათი ქცევები და საუბრები მხოლოდ პირობითი რეფლექსების გამოვლინებად, რეფლექსებისა, რომლებიც ხანგრძლივი წვრთნის შედეგად ჩამოყალიბდა? რაგომ გადაიქცა ჩემს ცნობიერებაში იმ სასამართლოს თავმჯდომარე ორანგუგანად, რომელიც მექანიკურად წარმოთქვამდა გამუხუსულ ფრაზებს და რეფლექსურად რეაგირებდა მოწმეების თუ პუბლიკის რეპლიკებზე?

რაგომ?

* * *

მთელი მგზავრობის მანძილზე ვერაფრით მოვიშორე ამგვარი ფიქრები. რაკომლაც გამახსენდა ჩვენი ფინანსურ-საქმონის წარების მაღალი ფენებიც და კვლავ მაიმუნური სახეები დამიდგა თვალწინ, ალბათ, იმიტომ, რომ უკვე ნახაბი მქონდა სორორას შესაბამისი ფინანსური დაწესებულება, სადაც კორნელიუსის ერთმა მეგობარმა სულ ძალით შემეყვანა. ვიდრემდე თვითმფრინავი დაეშვებოდა, დრო კიდევ მქონდა და ამ საკითხსაც მივეძღვნე ჩემი აზრთა დინება.

სორორას საფინანსო ბირეა უმარმაზარი შენობა აღმოჩნდა; მის მისაღვომებთან უკვე ისმოდა ყრუ და გაურკვეველი გუგუნი, რაც მიახლოებდათ ერთად სულ უფრო ძლიერდებოდა, ვიდრემდე ყურისწამლებ კაკოფონიაში არ გადაიზარდა. შევედი დარაბში და უმაღ მელახორის ცნგრში აღმოჩნდი. მე კოლონის უკან შევიყუე, რადგან, მართალია ცალკეულ მაიმუნებთან კონტაქტს უკვე ჩვეული ვიყავი, მაგრამ მათს ხროვაში რომ ამოყოფდი ხოლმე თავს, მაინც უხერხული გრძნობები მეუფლებოდა. აქ კი მართლაც ხროვა იყო და თანაც რა ხროვა! მასთან შედარებით აღრე უკვე აღწერილი სამეცნიერო კონგრესი კეთილშობილ ქალთა პანსიონის მოსწავლეთა რომანტიულ გაბაასებად მოჩანდა.

აბა, წარმოიდგინეთ გიგანტური ფართობისა და თვალმიწვევნილი სიმადლის დარბაზი, სადაც აურაცხელი რაოდენობის მყვირალა, აღრიალებული, აწრიალებული და აბობოქრებული მაიმუნია თავშეყრილი, რომლებიც ისგერიული ქმედებების გამოსობით არა მარტო იატაკზე გორავენ, არამედ კედლებმდეც ახერხებენ აცოცებას და თავბრულახვევი სიმადლიდან დაშვებული თოკებით კვლავ იატაკზე ერტობან. დიახ, ამგვარ შენობებში ყველა მიმართულეებითაა გაჭიმული თოკის კიბეები, გრაპეციები, ბადეები, ბაგირები თუ ხის ლაგანები, რათა ემოციამთძალებულ პრიმაგებს გრძნობების განსაქარვებლად საბივე მიმართულებით შეეძლოთ გადაადგილება.

მაიმუნები ამ დახშულ სივრცეში დაფრინავდნენ - ამ სიგყვის პირდაპირი გაგებით - და საჭირო მომენტში ყოველთვის ასწრებდნენ რადაკაზე ხელის ჩაველებას, ვიდრემდე ძირს გომარასავით დაენარცხებოდნენ. და ყოველივე ეს ჯოჯოხეთური ხმაურის, შებახილების, კითხვა-პასუხის თუ უბრალოდ გონიერებას მოკლებული ღრიალის ფონზე ხდებოდა; იქ იყვნენ მაიმუნები, რომლებიც ყფდნენ... დიახ, დიახ! - ყფდნენ და ამას ვერაფერს სხვას ვერ დაარქმევდით - ხოლო დაყეფის შემდეგ თოკს ეჭიდებოდნენ და დარბაზის საწინააღმდეგო მხარეს გადადიოდნენ ყეფის გასაგრძელებლად...

- ოდესმე სადმე გინახავთ ასეთი სიდიადე? - სიამაყით მიტოხა კორნელიუსის მეგობარმა.

მე საით უნებოდა აღენიშნე, რომ არ მინახავს, თუმცა დიდხანს ვედილობდი იმ კარგი ნიშან-თვისებების გახსენებას, რაც ზოგადად გააჩნდათ მაიმუნებს, რათა ჩემს ცნობიერებაში აღდგენილიყო ის აზრი, რომ ესენი გონიერი არსებები არიან. ამგვარ ბირეებზე მოხვედრილი კაცი კი აუცილებლად იფიქრებდა, რომ ეს არის გონებადაბნელებული ადამიანების ან გაცოფებული ცხოველების ბრბო, სადაც ყველა ერთმანეთს ჰგავს და ყველას სახეზე სიცივის ერთი და იგივე ნიდაბია აფარებული.

მასხენდებოდა ეს და სიმწრის ოფლი მასხამდა, რადგან ახლა, დედამიწეული ადამიანების მაიმუნების სახით წარმოღგენის ნაცვლად, სორორელი ორანგუტანები და გორილები მედგნენ თვალწინ, ოღონდ ადამიანური იერთი გარემოსილნი. ჩემს წარმოსახვაში უკვე ადამიანები ხგოდნენ და ღრიალებდნენ ბირეის დარბაზში, ასე მეგონა დედამიწასა და სორორას შორის ყოველგვარი მღვარი წაიშალა. სულ უფრო ახალ-ახალი სცენები რიალებდნენ ჩემს წარმოსახვაში ხან დედამიწის და ხან სორორას ცხოვრებიდან...

ამგვარმა ჰალუცინაციამ თავი მხოლოდ მაშინ დამანება, როცა ნებისყოფის დაძაბვის წყალობით, როგორც იქნა, დაგურუნდი მაიმუნთა სამოვადლოების წარმოშობის თეორიაზე ფიქრს, რომელიც საბოლოოდ ჩამომიყალიბდა დედამიწისა და სორორას საფინანსო-საქმონის წარების იდენტრობაში დარწმუნების შემდეგ.

* * *

თვითმფრინავი დასაჯომად დაეშვა. მე კვლავ დექალაქში ამოყავი თავი. აეროპორტში ზირა მოვიდა ჩემს შესახვედრად. შორიდანვე შევნიშნე მისი სგუდენგურად გვერდზე მოქცეული ქული და გულში სიამის და სიახლოვის გრძნობა ჩამეწვეთა. როცა ყველა საბაყო-საგრანსპორტო ფორმალობანი დასრულდა და ზირას პირისპირ აღმოჩნდი, თავი ვეღარ შევიკავე და გადავეხვიე მას...

მახუთი თაჰი

დექალაქში დაბრუნების შემდეგ თითქმის მთელი თვე ლოგინად გაგვარე, რადგან გათხრებზე რადაც ინფექციური დაავადება შემეყარა. ჩემს ავადმყოფობას გემპერატურის მკვეთრი ცვალეალობა ახასიათებდა და მალარიას წაგავდა. მე არანაირ ფიზიკურ ტკივილს არ ვგრძნობდი, გონება კი თითქოს ცეცხლში მქონდაო გახვეული: დღენიადაც და განუწყვეტლევ მიგრიალებდა ფიქრებში უკერად გამხვლები საშინელი საიდუმლოს ყველა წვრილმანი. აღარანაირი ეჭვი აღარ არსებობდა იმისა, თუ რა ცივილიზაცია არსობდა სორორამე მაიმუნთა გაბაგონებამდე. - ეს იყო ადამიანთა ცივილიზაცია და ეს ფაქტი თავბრუს მხვევდა და გამაოგნებლად მოქმედებდა ჩემს ცნობიერებაზე.

რამდენიც არ უნდა მეფიქრა, მაინც ვერ ვიაზრებდი, თუ რაგვარი დამოკიდებულება უნდა მქონდა მე აღნიშნული ფაქტის მიმართ, რადგან ერთდროულად მეუფლებოდა უსაზღვრო სიამაყისა და დამცირების დამორტყვეველი გრძნობები. სიამაყე იმისა გამო, რომ მაიმუნებს საბოლოო ჯამში არაფერი არ ჰქონდათ თავად შექმნილი და საბოლოო ჯამში მხოლოდ მიმბაძველები აღმოჩნდნენ, დამცირება კი იმიტომ, რომ იმავე მაიმუნებმა ასეთი სიმსუბუქით აითვისეს ადამიანური კულტურის მიღწევები.

როგორ შეიძლებოდა, მომხდარიყო ეს? ავადმყოფობისას ხშირად გობოდავი და გამუდმებით ვუსვამდი ასეთ შეკითხვებს საკუთარ თავს. რა თქმა უნდა, ყველა ცივილიზაცია, და მათ შორის ჩვენიც, მოკვდავია. ეს დიდი ხანია ცნობილია, მაგრამ მაინც - ადამიანთა მოღვმის ასეთი სრული და უკვალო გაქრობა სორორამე ჩემს გონებას მოსვენების საშუალებას არ აძლევდა. რა უნდა ყოფილიყო ამის მიზეზი? უეცარი სიკვდილი? კატაკლიზმი? ან იქნებ თანდათანობით დეგრადაცია ადამიანებისა და განვითარება მაიმუნებისა? მე ამ უკანასკნელ ჰიპოთეზას ვუჭერდი მხარს, რასაც სორორამე მიმდინარე ცხოვრების მრავალი დეგალი აღასტურებდა კიდევ.

ავიღოთ თუნდაც ის უმარმაზარი მნიშვნელობა, რასაც მაიმუნები ბიოლოგიისა და ფიზიოლოგიის მიმართულებით განხორციელებულ გამოკვლევებს უთმობენ. აი, ახლა ვხედები, რომ უსოფარ წარსულში მაიმუნები ადამიანის კვლევის საგანნი იყვნენ ლაბორატორიებში და პირველი, რაშიც მათ მიბაძეს თავის მბრძანებლებს იყო ის, რომ ბიოლოგიური კვლევა-ძიებანი გააგრძელეს. თავად ადამიანებს რადა დაემართათ?

კმარა მაიმუნებზე ფიქრი! აგერ, უკვე ორი თვეა, ჩემი მოღვმისანი აღარ მინახავს, რომლებიც კვლავაც ტყვეობაში ჰყავთ ინსტიტუტის სარდაფში. დღეს თავს უკეთ ვგრძნობ, კიბეცხელების შემოგვევასაც აღარ განვიციდი. გუშინ ზირას ვუთხარი - ზირა კი მთელი თვეა ჩემს საწოლს არ მოშორებია - ვუთხარი, რომ მსურს მის განყოფილებაში განვარდო მუშაობა. მას, მგონი, არ მოეწონა ეს ამბავი, მაგრამ წინააღმდეგობა არ გაუწევია.

დროა, ჩემი მოღვმის არსებებს ვეწვიო!
და აი, მე კვლავ გალიების დერეფანში მივაბიჯებ. საოცარი გრძნობა პარმალმევე მიპყრობს. ახლა ამ მომენტის სულ სხვა თვალთ ვუშვრ. ვიდრე დავენახებოლი მათ, ერთი ეჭვი მიდრღნიდა გონებას - ნუთუ ვეღარ მიცნობენ ორი თვის განშორების შემდეგ?

...და მათ მიცნეს!
ასობით თვალი შესვლისთანავე მომამგერდა და ახლა უფრო მეტი მოკრძალება ილანდებოდა მათს მგრამში. ვგრძნობ, რომ ახლა ისინი სხვაგვარად, რადაც განსაკუთრებული ინტერესით მიყურებენ... არა, ეს მხოლოდ ჩემი ფანგამისი ცლუნებაა! და მაინც - გყვეების თვალეებში ცნობისმოყვარეობის ნაპერწკლებს ვხედავ, ეს რადაც შორეული წარსულის გაელვება ხომ არ არის, ეგებ გაირღვა უგნურების ათითათასწლოვანი წყვილი და... გამოჩნდა სუსტი, მაგრამ მაინც შესაცნობი გაელვება იმდენსა?! ასე მგონია, რომ განგებამ მე დამაკისრა მათი გამოყვანა წყვილიადიდან. ამის მხოლოდ გაფიქრებაც კი აღგაცებული მღელვარების საფუძველი ხდება მთელ ჩემს არსებაში. ნუთუ მე, სწორედ მე, ულის მერუს, რომელიც ბედის ირონიით ამ მიყურებულ პლანეტაზე აღმოვჩნდი, მევალება ადამიანური მიღვმის აღომიძინება?!

...და ჰა, როგორც იქნა, გავიარე, თუ რა იღუმალი აზრი მაწუხებდა ამ უკანასკნელი თვის განმავლობაში. დმერთი კამათელს არ აგორებს - როგორც ეს ერთმა ცნობილმა ფიზიკოსმა თქვა. სამყაროში შემთხვევით არაფერი ხდება. ჩემი ფრენა ბეთელჰეიმეს სისგემისაკენ უზენაესი გონების მიერ წინასწარ იყო განპირობებული. და ახლა მე უნდა გავამართლო

ჩემზედ დამყარებული იმელები და შევიქნა ახალი მხსნალო აბ ღეგრაიღირებული კაცობრობისა.

კვლავც ნელინელ დავაბიჯებ გალიების ღერეფანში. თავს ძლივს ვიკავებ და გიჟივით არ გავრბივარ ნოვას გალიისაკენ. განგებისაგან წარმოგზავნილს არ აქვს უფლება ვინმე გამოარჩიოს. მე ყველას უნდა დავუთმო სათიანადო ყურადღება... ისინი ამეგყველებიან, დღეს არა, მაგრამ ამეგყველებიან, ამ იმელს მაინც არ ვკარგავ. მთელ ცხოვრებას მიეუძღვნი ჩემი ღვთიური მისიის აღსრულებას და ავამეგყველებ ამ ადამიანებს!

საქმიანი თავდაჯერებით ვუახლოვდები იმ გალიას, სადაც თავად ვიჯექი მცირე ხნის წინ და აღმაცერად ვიყურები იქით. მაგრამ ვერ ვხედავ ჩემსკენ გამოწვილ ნოვას ხელებს, არ მესის მისი აღგაცებული ყიყინა; ცუდი წინათგომობა მეუფლება, თავს ველარ ვიკავებ და გავრბივარ გალიისკენ... გალია ცარიელაა...

მკერდიდან შემპრწუნებელი ხავილი ამომდის და დარაჯებს ვუსმობ ამბის გასაგებად. მორბის მანამ, რომელსაც მაინცადამაინც არ მოსწონს ჩემი ხელქვეითობა, მაგრამ მირას ბრძენებას ემორჩილება და ჩემს მითითებებს უსიგყვოდ ასრულებს.

- სად არის ნოვა? - ვეკითხები მკაცრად.

მანამი მოღუშული სახით მეუბნება, რომ ამის შესახებ არაფერი იცის. ერთხელ გაუყვანიათ ნოვა და მისთვის არაფერი უთქვამთ. ძალას ვაგან მას, მაგრამ უშედეგოდ. საბედნიეროდ მორიგი შემოვლისათვის შემოდის მირა. იგი ყველაფერს ხვდება, მარამ არც მას სურს ნოვას ამბავი მითხრას და სხვა საკითხზე მელაპარაკება:

- კორნელიუსი დაბრუნდა. შენი ნახვა სურს.

მაგრამ ახლა კორნელიუსი, ყველა შიმპანზეც, გორილაც, ორანგუტანსაც და საერთოდ ეს ურჩხულები, ამ პლანეტაზე რომ ცხოვრობენ, ყველა ფეხზედ მეკიდა. თითის ვიშვიერ გალიისკენ და ვეკითხები:

- სად არის ნოვა?

- ნოვა ავადა - მპასუხობს მღღერი შემპანზე. - იგი საგანგებო განყოფილებაში გადაიყვანეს.

მირა რაღაცას მანიშნებს და გალიების ღერეფნიდან გავყავარ.

- მე ღირექციას სიგყვა მივეცი, რომ არაფერს გეგყოლი - მეჩურჩულება მირა - მაგრამ მაინც უნდა გითხრა...

- ავად არის?

- არაფერი ისეთი... მაგრამ თავისთავად ეს ფაქტი ისეთი მნიშვნელობისაა, რომ ჩვენი ხელმძღვანელობა შემოფოთებულია... ერთი სიგყვით, ნოვა მაკედა...

- ნოვა... რაო?

- უკაცრავად, მინდოდა მეთქვა, რომ ფეხშიმედა - მეუბნება მირა და ასმაგი ყურადღებით მაშგერდება...

მეჩვესა თაპი

გაოცებისაგან ადვილზე გავშემდი და ჯერ ვერაფრით წარმოემდგინა, თუ რა შედეგები შეიძლება მოჰყოლოდა ყოველივე ამას. თავდაპირველად გვინში ყველანარ წვრილმანთან დაკავშირებული ამრები ამიწრაილადა და ყველაზე მეგად იმან აღმაშოთა, რომ აქამდე არავინ არაფერი მაცნობა. მირამ არ მომცა ამ აღშოთების სიგყვეერი გამოხატვის უფლება და თითქოს მომიბოლიშაო:

- მე თვითონაც ორი თვის წინ გავიგე ეს ამბავი, არქეოლოგიური გათხრებიდან რომ დავბრუნდი, მაშინ... გორილებმა ვერაფერი გაიგეს, მე კორნელიუსს ვაცნობე და მას ხანგრძლივი საუბარი ჰქონდა განმკარგულებელ ღირექტორთან ამის შესახებ. ისინი შეთანხმდნენ, რომ აჯობებდა ეს ამბავი დაემკობა შენთვის, საერთოდ კი ეს ვიცით მე, კორნელიუსმა და ღირექტორმა... ნოვა ახლა საგანგებო გალიაში მის და მე თავად ვუვლი მას...

კორნელიუსის ამგვარი ღუმელი ღალაგად მივიჩნიე და არც მირას მოუწონე საქციელი; რაგომღაც მეცონა, რომ მურგსკუან რაღაც სიავს მიმბაღებდნენ.

- ნუ დღეავ - ჩემს დამშვიდებას შეეცადა მირა - ნოვას კარგად ეყრობიან, მას ყველაფერი აქვს; პირადად მე ვხელმძღვანელობ მასზედ მშრუნველობას... ჯერ არასოდეს არავის ასეთი ყურადღება არ გამოუჩენია მაკე... უკაცრავად... ფეხშიმე მღღერი ადამიანის მიმართ.

მირას დამცინავის თვალების შემხედვარემ ცელქობაში გამოჭერილი სკოლის მოსწავლესავით ჩავლუნე თავი. შიმპანზე გამამხნეველები გონის

შენარჩუნებას აპირებდა, მაგრამ ვგრძნობდი, რომ იგივე საკმაოდ ალევებულია. მე არრევე ვგრძნობდი, რომ ჩემი ფიზიკური სიახლოვე ნოვასთან მირასთვის არასასიამოვნო ფაქტი შეიქნა მას შემდეგ, რაც მან ჩემში გონიერ არსება შეიცნო, მაგრამ ახლა მის თვალეში ვხედავი არა მიზლს, არამედ რაღაც სხვას და ეს უფრო შინაგან მღელვარებასთან იყო დაკავშირებული. როგორც ჩანს, ნოვასთან დაკავშირებული იდემალება არც მე მიქადა რამ სასიკეთოს. ვგრძნობდი, რომ მირამ სათქმელი ბოლომდე არ თქვა; როგორც ჩანს, დიდი საბჭოც იყო ჩაყენებული საქმის ყურში და ამ საკითხთან დაკავშირებით უკვე იწვევდნენ საგანგებო სდლომებს.

- როდის უნდა იმშობიაროს ნოვამ? - ვიკითხე მე.

- სამი-ოთხი თვის შემდეგ.

და უცებ სიგუაის გრავიკომედიურობა მთელი სისრულით გაცხადა ჩემთვის. მე ბეთელქემეს სისგემაში მამა გავხდები! მე მეყოლება შვილი პლანეტა სორორაზე, რომელსაც შობს ქალის, ვის მიმართაც ენითაუწერელ ფიზიკურ ღლოლვას განვიციდი; ვის მიმართაც სიბრალულის გრძნობაც გამაჩნია და ვისაც პირუტყვის გვინი უღვევს თავში?! ალბათ, მთელ სამყაროში არცერთი გონიერი არსება ჯერ არ იყო მხოვედრილი მსგავს ვითარებაში. მე სიცილიც მინდოდა და გირილიც!...

მირა, მე უნდა ენახო ის!

მირას უცნაური გრიმასა გამოეცხა სახემე:

- ვიცი, რომ ამას მოისურვებდი. მე უკვე ველაპარაკე კორნელიუსს და მე მგონი, იგი უარს არ გეგყვის. ახლა კორნელიუსი სწორედ შენ გელოდება კაბინეტში.

- კორნელიუსმა მიღალაგა... მომაგყვა!

- შენ არ გავქვს უფლება ასე ილაპარაკო. კორნელიუსი საშინელ ეგვებშია ჩავარდნილი: მას მეცნიერული ჰეშმარიტების მიკვლევაც სურს და ამავე დროს არ უნდა რაიმე მიანი მაიყენოს მაიმუნთა მოღვმას. შენ უნდა გაიგო, რომ ნოვას ფეხშიმობა ჩენთვის ძალზედ სერიოზული და, შესაძლოა, სახიფათო მოვლენაცაა...

მიეცვებოდი მირას ინსტიგუტის გრძელ ღერეფებში და გამოუცნობი შინი სულ უფრო მაგულობდა ჩემს არსებაში. მე ვხვდებოდი, რაც ალევევდათ სორორელ მეცნიერებს: მათ აშინებდათ ახალი რასის წარემოშობა, რომელიც... დალახვროს ეშმაკმა!

...და უცებ ცხადად გამოეღვა იმ ამრმა, თუ როგორ უნდა ადვასრული ჩემი ღვთიური მისია!

* * *

კორნელიუსი საკმაოდ თავამიანად შემხვდა, თუმცა უკვე თავადაც გრძნობდა, რომ ბოლო დროს ჩვენს შორის სიგუაცია დაიძაბა. ხანგამომვებით იგი ისეთ აღმაცერ მხერას მგყორცნიდა ხოლმე, რომ ცხადი იყო - მას რაღაც აშინებდა ჩემს არსებაში. მე ყველანაირად ვედილობდა, არ დამეწყო საუბარი იმ თემის შესახებ, რაც ყველაზე მეგად მაღელვებდა, ამიგომაც ჯერ ვიკითხე, თუ როგორ იმგზავრა და რა შედეგებით დასრულდა უღაბროში აღმოჩენილი ქალაქის გათხრები.

- შედეგებმა ყოველგვარ მოლოდინს გადააჭარბა! გამოცოცხლდა იგი! - ახლა მე ხელთ მამქვს სრულიად უგყუარი საბუთები!

კორნელიუსს პაკარა თვალეში გამოუცოცხლდა და გაუბრწყინდა. მას არ შეეძლო მეცნიერული წარმატებების შესახებ ჩემთან არ ეგრაბახა. მირამ მართალი თქვა: კორნელიუსს ნამდვილად სგანჯავდა ორი რამ: მეცნიერებისადმი სიყვარული და მოვალეობა მაიმუნთა მოღვმის წინაშე. ახლა მე მეცნიერი მელაპარაკებოდა, რომლისთვის მთავარია ჰიპოთემის ცხოველმყოფელობა... უფრო სწორად, ცხოველმყოფელობა ჰეშმარიტებისა!...

(გავრძელება შემდეგ ნომერში)

მეჩვესა ნომრის პასუხაპი

კაბინეტი (მე-2 მკ.) *თარგმულად:* 1. ველასკესი. 6. ვიკინგები. 11. საშხარი. 12. ღრამგურგია. 13. ცარცი. 14. ალაღინი. 15. არმია. 16. იგიაკაუ. 17. ალანია. 19. დიდი. 21. მხირი. 23. აგომური 25. გრეგა. 27. პერესტროიკა. 30. ოპერეგა. 32. იკარუსი. 33. იგაგი. 34. ოხერი. 35. ილინი. 36. ილიია. 37. ნინიძე.

შეკვლად: 1. ვიხიკი. 2. ლამარგინი. 3. საგაბი. 4. ეპითალამა. 5. ინდიანაპოლისი. 6. ვიალი. 7. კრამიგი. 8. ნოუპაუ. 9. ვრეველიძე. 10. ირავალი. 18. აბუბაქარი. 20. აგრესორი. 21. ჩაბლანი. 22. იახაული. 24. ირონია. 26. აბაშიძე. 28. რეალი. 29. რუსი. 31. ვეერი.

კარს-მისი (მე-7 მკ.)

თარგმულად: 23. არარაგი. 54. ლაპლანდია. 61. ფრენოლოგი. *შეკვლად:* 5. ათრაქა. 9. ფერნანდელი. 33. ოთრო.

0-3 მკლა - ვეგე კარგად ვერ გრძნობთ თავს?!

4-6 მკლა - არცთუ ურიგოდ გამოგივიდაო.

7-9 მკლა - საკმაოდ კარგად გაიასრავით!

10-12 მკლა - შესანიშნავია!!!

ჯეალ ელ-დინ რუმი. ყაზალები

3. მე ისევ მოველ, მე ისევ მოველ,
მე ჩემი საგრფოს სახელად მოველ,
მომაპყარ მზერა, მომაპყარ მზერა,

მთარგმნელი - ალ.ელერდაშვილი

მე კაცად ვიშვი და არა მგამა
ის თიხი ღელა და შვიდი მამა,

5

6

უნგრული კროსოკრილი

ფრნსილებში მითითებულია
სიგყვამი შემავალი ასოების
რაოდენობა

- 1. აბა, გაისხენეთ, რა გვარია ჩვენი
„კეთილი“ მეფოლადე გიგა (8)?
2. XVIII ს იტალიელი დრამატურგი,
აეგორი პიესისა „სასტუმროს ღიასახ-
ლისი“ (7).

მ ა მ მ ვ ი ლ ი ბ ს დ უ ნ ი ნ ი რ დ ი ბ
ი ნ ე რ ც ი ბ ი ა ნ ს ვ ს ბ ი ბ ი ს ე
ქ ე ი ი ბ ი ა ნ ს ვ ს ბ ი ბ ი ს ე
რ ტ ა ი ტ რ ჯ ი ბ ი ბ ი ტ ა ე ნ ე მ ვ
ა ბ ი მ ვ ლ ი ნ ს ტ ა ლ რ ი ბ ი ლ რ ი ე
უ მ ც ვ ა ნ ი ნ ი ბ ი ბ ი ბ ი ც ვ ა ლ
რ ს ი მ ვ ნ ე მ ი თ ა ნ ი ბ ბ ი ს რ მ ვ
ტ უ რ ა ე მ ვ ე რ დ ე მ ე რ ი ბ ი ე
ს ნ უ მ ვ რ ს ბ ს ტ მ ვ ჯ უ რ უ ლ ს
ნ ა მ ი ი ი ი ც ა ა ნ ს ს ვ ზ ბ ა ნ ი
ე ლ ლ უ მ ვ ა მ ა რ ე მ ვ ი ბ ვ ნ ე
ქ ი ი რ მ ვ კ ს ი ნ რ ლ ი ა ც ა ი ი
ე ლ დ ე მ ვ ა მ ე რ დ ნ ე მ დ ი ა უ რ
რ ე რ ი ბ ს ნ ი მ ვ მ ნ ი მ ე მ ა მ ე მ ვ

ბ რ ა ნ ს ა ლ ე ნ ტ რ
ა ა რ ა ნ ი ნ ს ე ი ე
რ ა ტ ტ ს ე რ დ ი ბ

- 17. თანამედროვე სამყაროში პოპულარული გიტელი სახელმწიფოს ლიდერისა (10).
18. ბრაზილიის ფეხბურთელთა ნაკრების ცნობილი მეკარე (8).
19. საზ. კვების ობიექტი (9).
20. ქართული ზღაპრების მინიატურული არსება (11).
21. სამუშეუმო ნივთი (9).
22. ღემი შურის ერთ-ერთი ყველაზე პოპულარული კინორილი (12).
23. მსხლის ჯიში, რომელსაც ბაბუა და შვილიშვილი მთელ იმერეთში დაჰეძებდნენ (8).
24. ზაფხულის მიწურულთან დაკავშირებული რელიგიური დღესასწაული ჩვენს (12).
25. მხატვრული ნაწარმოების შესავალი ნაწილი (10).
26. ინილით ამ ჩვენსაჲნ ხელაგომონილი კალბაგონის ფოტო და მისი გვარი გაისხენეთ (9).

სპარსული სიტყვები ქართულ ენაში

- 265. შაჰი - ეს რომ მეფეა, ყველამ იცის...
266. შაჰინშაჰი - უფრო სწორია „შაჰ-ან-შაჰ“ (მეფეთა მეფე), სადაც „ან“ მრავლობითის მაწარმოებელია.
267. შაჰირილი - წმინდაწილის სპარსული სიტყვაა.
268. შიშა - ეს სიტყვა პირველად გავიგეთ (დურგლის იარაღია), „განმარგებითში“ კი წერია - სპარსულიაო.
269. შიშარი - „შამირ“ - მახვილი. („ვის ჰშენის - ლომსა - სმარება შუბისა, ფარ-შიშერისა“).
270. შირაჰი - წებოა ერთგვარი.
271. შუშა - „შიშე“ - ახე წარმოითქმის ირანში.
272. შუშაბანი - შუშებით შეკრული თიხაა.
273. ჩამჩა - „ჯამ-ჩა“ (პაგარა ჯამი).
274. ჩანა - ქვედა ყბა.
275. ჩანგალი - ამ სიტყვის სპარსულობაც ყველას სმენია.
276. ჩანთა - ანუ ის, რასაც ყველა დაეგარებდით, როცა „შეგირდები“ ვიყავით.
277. ჩარაზი - გუმბათით გადახურული ნაწილი სასახლის ბანისა (გახსოვთ აკაბელიაშვილის რომანი - „ოქროს ჩარაზი“).
278. ჩარჩო - ეს სიტყვაც შეგვხვედრია სპარსულ ტექსტებში.
279. ჩარხი - ჩვენთან კონკრეტულ მბრუნავ მანქანებს დაერქვა, სპარსელები კი „ჩარხით“ ქვეყნიერების წრებრუნვასთან დაკავშირებულ განზოგადებულ მოვლენებსაც აღნიშნავენ.
280. ჩირაღანი - უკვე ბევრჯერ ვთქვით, რომ ეს „-ღან“ რაღაცის შემცველობის მაწარმოებელი ბოლოსართია (ჩაი-ღანი, ყავა-ღანი და ა.შ.).
280. ჩოხანი - ესეც სპარსულია.
281. ჩუბინი - მარჯვე მსროლილი.
282. შა - „ჩაჰ“ (ორმო), ჩ-ს ელერაღობა შეეძინა (სპარსულში ჭ არ არის), ჰ დაიკარგა.
283. შაჰაჰი - როგორც ჩანს, ამ სიტყვის სესხება იმისათვის „დაგვირდა“, რომ „თინიჯერის“ შემოგანამდე როგორმე „ყმაწვილი“ დაგვემუსხებინა.
284. შარაჰი - ძალზედ დიდი ფონეტიკური ცვლილებების შემდეგ მივიღეთ: ჩაგურანგა (ინგ) - მათრანჯ (სპარს.) - ჭარაჰი (ქართ.).
285. შანაჰი - „ჩაშა“ - გემო, „გირ“ - ამღები (გახსოვთ, ავთანდილი თითის რომ მოაგრის ასეთი სახელს მქონე კაცს?).
286. შანაჰი - ქართულად „გემო“ გახლავთ.
287. შალი - რა ვქნათ?... ესეც სპარსულია.

ინინის ყველაზე ჭკვიანი „ფანჯარა“

29 ინინის პასუხები 1. ჩამოვარდა გუნგუსის მეგობრობა... 2. სენეკა... 3. მერაფშანი... 4. ჩრდილოეთისაკენ მიმავალი ციმბირის მდინარეების შემობრუნება...

საკუთარს შედეგები: 41 ქულა - ელინორა ფრანკლანკა, გიორგი მიქელაძე (ამ ორ მონაწილეს შორის განაწილებდა საპრიზო 40 ლარი...)

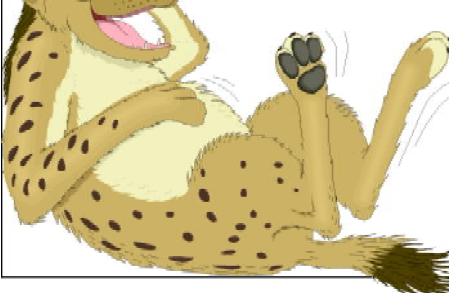
გამაღობი და პუიისპონოტი სპაგეტოპაპა!

1000 ხუჩოზი

461. ავსტრალიაში ერთი გეხასელი ფერმერი ჩაიდა და ადგილობრივ მესაქონლესთან საუბარი გააბა... თან სულ იმას იკვებინდა, რომ გეხასში მას უფრო დიდი რაზნი და უფრო მომრდილი პირუტყვი ჰყავს...

463. მექსიკელი ეკლესიაში შედის და სომბრეროს არ იხდის. გზადაგზა ხალხი ეუბნება: - სომბრერო, ხუან, სომბრერო! ...მექსიკელი ამბიონისაკენ მიეშურება...

464. სომხეთის რადიოს ეკითხებიან: - რაგომბა, რომ ქალებს უფრო პაგარა - ფეხები აქვთ, ვიდრე კაცებს? იმიტომ, რომ გამჭურასთან უფრო ახლოს მივიდნენ.

1367. რაც უფრო მდიდარი მეგობრები გყავს, მით უფრო ძვირი ჯდება ამ მეგობრობის შენარჩუნება.

1368. უანგარო მეგობრობა შესაძლებელია მხოლოდ ერთგვარი შემოსავლის მქონე ადამიანებს შორის.

1369. მეგობარი არის ადამისი, რომელმაც თქვეს შესახვე ყველაფერი იცის და... მაინც უყვარხარბო.

1370. ნამდვილი მეგობარი არის ის, ვინც იცის, რომ შეუძლია ერთი ამოსუნთქვით გაგანდოთ ყველა თაქისი საიდუმლო... და არ აქეთებს ამას.

1371. უფალმა ჩვენ ნათესაუ-ახლობლებით დაგვაჯილდოვა, მეგობრების არსევა კი, მადლობა ღმერთს, ჩვენ მოგვანდო.

1372. მეგობრობა, როგორც წესი, არის გარდაუვალი ეგაპი უბრალი ნაცნობობიდან მოსისხლე მგრობამდე.

1373. ჩვენი საერთო მეგობრების სისუსტეებსა და ნაკლოვანებებზე მსჯელობა არის უდიდესი საერთო საიმონება და... მეგობრობის შემადღებელი რამ.

1374. ასეთი მეგობრების შემყურეს მგრები ადარ გჭირდება.

1375. არასოდეს იმჯელო ადამიანზე მისი მეგობრების ავკარგიანობის მისხედვით. იუღას, მაგალითად, ყველა კარგი მეგობარი ჰყავდა.

1376. ყველას უნდა, რომ ჰყავდეს მეგობარი, მაგრამ არაქის უნდა, თაქვალ იქოს მეგობარი.

1377. ქალები ერთმანეთთან საუბრისას თაქს იკაგუნებენ, თითქოს ურთიერთის მიმართ გააჩნიათ ამხანაგური სოლიდარობის სულისკვეთება და ის ხანდომიანი გუღახდილობა, რასაც ისინი არასოდეს ამქვანებენ...

1378. მეგობრობის წმინდა გრძნობა მთელი ცხოვრება გაგყვებათ, თუ ფულს არ ესესხებით მეგობარს.

Table with 10 columns and 10 rows, containing numbers and symbols for a game or puzzle. The top row contains numbers 4, 8, 8, 4. The bottom row contains numbers 6, 6.

ის „ფანჯარა-2000“ (ნაგალია ბერიკიშვილი) რეგისტრირებულია ვაკე-საბურთალოს რაიონული სასამართლოს მიერ №5/1-2304 გელფონი - 79-53-70 (8-77) 72-61-18, (8-77) 45-19-80 e-mail: sashiko45@hotmail.com გამომდის ალექსანდრა და პანგანა ელარაქვილიანის რედაქტორობით